...u sacensība Berlīnē

...MĀS DIVAS „VĀCU VALDĪBAS"?

...zinātu
...s ie-
...pro-
...Savie-
...polī-
...es tā
...otru
...laba
...s ap-
...n kas
...„iz-
...Ber-
...s par
...s pu-
...ondo-
...emb-
...s vēl

...bet
...oku-
...lstīm
...baust
...omju
...mon-
...Vā-
...pa-
...uses,
...Ber-
...niem
...ijas
...ofi-
...cijas
...pār-
...lsē-
...pār-
...cis-
...lie-
...Ar
...dzī-
...pē-
...gus
...nē,
...īgu
...nju
...ie-
...ka
...kas
...dē-
...āni
...ādi
...lī-
...arī
...ie-
...ms
...no
...20.
...r-
...ki
...o-
...ru
...dē.
...r-
...a-
...tu
...ka
...ni,
...o-
...vā
...ai
...a-
...r-
...ā
...s,
...o

bez pasažieru vilcienu un pa daļai bez preču vilcienu satiksmes ar Berlīni, veicot visu transportu gaisa ceļā, un tās sagatavojušās arī visa sakaru un ziņu dienesta pārslēgšanai uz radio, ja pārtrūktu telefoniskie un telegrafiskie sakari ar rietumiem. Tai pašā laikā rietumvalstis daļu pārvaldes operāciju pārnes uz savām joslām, rēķinoties ar trīs rietumjoslu apvienošanas iespēju. Tādēļ patlaban liekas, ka rietumvalstis neizdosies piespiest Berlini atstāt, ja vien ASV, Anglijas un Francijas militārie gubernātori nenoturēs vienotu un stingru stāju.

Tieši šīni jautājumā amerikāņu nostājā pašā pēdējā laikā iezīmējies jauns vilciens: presē šur tur izpaužas zināma neapmierinātība ar angļu nostāju, kuriem, kā tas sajūtams, pārmet nepietiekamu rīcības saskaņošanu ar ASV un Franciju. Piemēram, „Newsweek" šai sakarībā norāda uz feldmaršala Montgomerija apciemojumu Berlīnē un pie-dalīšanos ģenerāļa Robertsona rīkotā dinejā, kur ģenerālis Klejs nebija ielūgts. Drīz pēc krievu jauno satiksmes ierobežojumu paziņošanas Robertsons, bez sazināšanās ar Kleju, devies jautājumu pārrunāt Sokolovska štābā. Arī pēc 5. aprīļa lidmašīnu sadursmes Robertsons atkal rīkojies tāpat. Tāpat pārējās rietumvalstis bijušas nepatīkami pārsteigtas, kad Robertsons tomēr pieņēmis Sokolovska atbildi sadursmes lietā, ko pirms tam angļu pārstāvji apzīmējuši par „izaicinošu, bezkaunīgu un apvainojošu". Novērojumu atbildi pieņemt devis Bevins, kas acīm redzot vēlējis izvairīties no turpmākiem sarežģījumiem, kas varētu novest pie nopietnāka konflikta. „Newsweek" vārdiem runājot, Bevins vēlējies, lai amerikāņi ir tie, kas „Berlīnē krata lielo bozi". Krievi ar triumfu, bet amerikāņi ar nepatiku konstatējuši, ka angļi sagādājuši krieviem taktisku uzvaru, kas apgrūtina amerikāņu stāvokli un padara ticamas jaunas akcijas no krievu puses.

Te izpaužas ne vien neapmierinātība par nepietiekamu sadarbību, bet arī skaidrs pārmetums angliem par pārāk piekāpīgu nostāju. Tāpat amerikāņi pauž neapmierinātību ar ģenerāļa Robertsona 7. aprīļa runu Diseldorfā, kurā viņš ļoti atklāti, atkal nesazināījies ar amerikāņu un franču kollēģām, atzina, kā Vācijas sašķelšanās esot jāuzņem par notiekušu faktu un tādēļ jāapmierinās ar vienības panākšanu kaut vienā Vācijas daļā. Tāda viedokļa paušana varot dot krieviem labu propagandistisku argumentu novelt vainu par Vācijas sašķelšanu uz rietumiem, kā arī ieganstu pasteidzinātai vācu valdības radīšanai austrumu joslā. Pēc angļu izlūkošanas dienesta ziņām, Padomju Savienība jau gatavojot šādas valdības proklamēšanu Berlīnē vai Leipcigā. Tai pašā laikā „Newsweek" par Londonā notiekošo sešu valstu konferenci Vācijas jautājumā norāda, ka tās plānos esot trīsjoslu pagaidu valdības noorganizēšana līdz 1. septembrim.

Angļu nostāja pašreizējā „nervu kaŗā" novērotajam no malas liekas redzami piekāpīgāka, kaut arī angļu presē ģenerāļa Robertsona reālizētā politika bija definēta tikai par „apzinātu neprovocēšanas politiku", kas tomēr dibinoties uz negrozāmi stingru nostāju. Turpretim, stingrāko nostāju no visām trim rietumu valstīm līdz šim tiešām parādījusi ASV. To atspoguļo „New York Herald Tribune" ievadrakstā skaidri formulētā prasība, lai ASV valdība nekavējoties, oficiāli un tik enerģiski cik iespējams, pieprasītu no Padomju Savienības skaidru savu mērķu deklarēšanu Berlīnes jautājumā. Attīstība Berlīnē ejot pretim vai nu traģiskam, vai arī smieklīgam atrisinājumam, kādēļ būtu laiks panākt pilnīgu skaidrību tagadējā necaurredzamo manevru situācijā, jo tas dotu vislielākās izredzes uz stāvokļa ātru un miermīlīgu noskaidrošanu.

Padomju iestāžu rīcību Berlīnē nevarot izskaidrot citādi, kā par mēģinajumu iegūt pilnīgu kontroli par visiem dzelzceļa, gaisa, auto satiksmes, telefona un telegrafa sakariem starp Berlīni un rietumiem. Ja šīs das tiesības atzītu, tad esot skaidrs, ka amerikāņi, angļi un franči varētu palikt Berlīnē vienīgi kā „Kremļa gūstekņi" un ar Kremļa piekrišanu. Tāpēc bīstamā attīstība Berlīnē esot jāpārtrauc jau laikus, kamēr tas vēl iespējams, raksta „New York Herald Tribune", izsakot pārsvību, ka rietumu sabiedroto darbības cas un citas pozicijas krievu joslā vajadzētu nevis likvidēt, bet gan spēcīgi apsargāt, bet gaisa satiksmi pasargāt no traucējumiem ar izpasargāt no traucējumiem ar izcinātāju konvojiem. Padomju Savienībai būtu jādara zināms, ka ASV nav ar mieru laut sev pakāpeniski atņemt tiesības, kas pirktas ar amerikāņu karaviru asinīm un tiem miljoniem, ko ASV izdevusi, lai palīdzētu Kremlim iegūt tagadējo stāvokli.

M. Č.

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorization Number UNDF 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs, DP Camp Kleinkötz near Günzburg. Printer: „Schwäb. Volksblatt" Günzbg./D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published twice weekly.

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 32 (137)
Otrdien, 1948. g. 27. aprīlī
Iznāk otrdienās un piektdienās. Izdevējs: BALK uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa. Atbildīgais redaktors: K. Rabācs, vietn. A. Liepa, redaktori: Z. Bārda, M. Čulītis, H. Mindenbergs, A. Smits. Adrese: Günzburg/Donau, „Latvija". — Tālruņi: apg. 84, red. 50, spiest. 92.

Kongresa komisija piekritusi 200.000 DP uzņemšanai ASV

Senāts vēlas, lai puse no iecelotājiem būtu baltieši

ASV kongresa tautas pārstāvju nama tieslietu komisija principā piekritusi likumprojektam par 200.000 DP ielaišanu Savā Valstīs nākošos 2 gados, ziņo „New York Herald Tribune". Galīgā veidā komisija jau pieņēmusi vairāk nekā pusi no likumprojekta pantiem, pie kam vienošanās panākta taisni par strīdīgajiem jautājumiem. Kāds komisijas loceklis pareģojis, ka likumprojektu formāli pieņems līdz otrdienai un tad to nekavējoties nodos kopsapulces apspriešanai. Kongresa republikāņi apsolījuši paātrināt likumprojekta galīgo pieņemšanu.

Senātā tai pašā laikā sagatavots likumprojekts par 50.000 DP uzņemšanu katrā no nākošajiem 2 gadiem, bet senāta vadītāji nolēmuši, ka par to nedebatēs agrāk kā maija vidū. Senāta likumprojekts ne tikai paredz mazāku skaitu, bet paredz arī daudz vairāk papildu noteikumu DP uzņemšanai. Starp citu senāta projektā paredzēta prasība, lai puse no iecelotājiem būtu Baltijas valstu iedzīvotāji, kuŗu zemes okupējusi Padomju Savienība, un lai puse no iecelotājiem būtu lauksaimnieki.

Tautas pārstāvju nama tieslietu komisija pie likumprojekta par 200.000 DP ielaišanu 2 gados vienojusies sadalīt vīzas visām DP tautībām proporcionāli viņu skaitam. Priekšroka dodama 1. laukstrādniekiem, ārstiem, zobārstiem, slimo kopējām, mājkalpotājām, apģērbu ražotājiem un personām ar izglītības, zinātnes vai technoloģijas kvalifikācijām, 2. ASV pavalstnieku vai likumīgi iecelojušu ārzemnieku asinsradiniekiem līdz trešai pakāpei, 3. visiem pārējiem DP

Tālāk komisija nolēmusi, ka iecelojušo DP kvotu ieskaitītu par „parādu" to valstu kvotām, no kuŗām viņi cēlušies. Pēc komisijas lēmuma par DP atzīstams katrs, kas bijis Italijā vai kādā no trim Vācijas rietumu joslām jau 1947. g. 21. aprīlī un atrodas tur vēl tagad, otra pasaules kaŗa laikā cīnījies pret nacistiem un nevar vai negrib atgriezties savā dzimtenē aiz bailēm no vajāšanas. Šī definīcija, pēc „NYHT" ziņām, ir dauz liberālāka par to, kas iekļauta senāta projektā.

Bez tam komisija nolēmusi, ka komūnistiem iecelošana noliedzama, apm. 15.000 ārzemniekiem, kas iebēguši ASV kopš otra pasaules kaŗa sākuma un tagad uzturas tur nelegāli, piešķiramas ASV pilsoņu tiesības, pirms jaunā likuma iedzīvināšanas jānodrošinājas pret to, lai iecelojušie DP neklūtu par nastu sabiedrībai, kādēļ štatiem jāziņo, ka tiem ir pietiekamas saimnieciskas iespējas iecelotāju novietošanai.

NYHT

Maršals prasīs militāras garantijas Rietumeiropas paktam

Pēc tam, kad Panamerikas konference Bogotā vienbalsīgi pieņēma rezolūciju, kas nosoda komūnismu un apņēmās to kopīgi apkarot, ASV ārlietu ministrs Maršals piektdien paziņoja, ka viņam ārkārtēju apstākļu dēļ jāatstāj konference pirms tās beigām. Vašingtonas oficiālās aprindas atteikušās tuvāk paskaidrot, kas tie par „ārkārtējiem apstākļiem", bet „Daily Mail" speciālkorespondents apgalvo, ka Maršals gatavojas pieprasīt kongresam militāras garantijas Rietumeiropas paktam. Vašingtonā esot radušās bažas, ka, ja šo lietu nepasteidzināšot, kongress varētu garantijas noraidīt. Pēc šī laikraksta ziņām garantijas nozīmētu brīdinājumu Padomju Savienībai, ka gadījumā, ja tā Irānā, Turcijā, Grieķijā, Itālijā, Skandinavijā vai kādā rietumu valstī mēģinātu izdarīt tādu pašu apvērsumu kā Čechoslovakijā, tai pretim nostātos visa ASV vara.

Rietumu pakta valstu pārstāvji satikušies pirmā izpildkomitejas sēdē un nolēmuši turpmāk sapulcēties katru nedēļu. Komiteja drīzumā vienosies par atsevišķas militāras komisijas izveidošanu aizsardzības problēmu apspriešanai.

Parīzē atklāts 13 valstu sociāldemokratu kongress Eiropas politiskai apvienošanai. Lords Halifakss paziņojis, ka drīzumā sāks darboties Eiropas protestantu, katoļu, kristīgo demokratu un sociālistu apvienība ar mērķi apvienot Eiropu uz kristietības pamatiem. Paneiropas kustības dibinātājs Kudenhove—Kalergi Nujorkā paziņojis, ka nodibinājusies amerikāņu komiteja Eiropas valstu apvienošanai.

NYHT, BBC, DM

Padomju aizsardzības budžets par 50 proc. lielāks nekā 1940. g.

Padomju Savienības „gatavības" budžets šogad ir pusotras reizes lielāks nekā 1940. gadā, kad kaŗš ar Vāciju bija nepārprotami gaidāms, teikts ziņojumā, ko publicējusi ASV kongresa komisija ārvalstu atbalstīšanas jautājumiem. Ziņojumā deklarēts arī, ka Padomju Savienības bruņošanās rūpniecības kapacitāte tagad lielāka nekā priekš kaŗa.

Komisijas vicepriekšsēdis, atbildēdams daudziem jautājumiem par to, vai tiešām var palaisties uz ziņojumā minētajiem skaitļiem, paskaidrojis, ka komisija pamatojusi savu ziņojumu ne vien uz oficiālo padomju statistiku ziņām, bet arī uz tādu personu liecinājumiem, kas pēdējā laikā ieradušās no Padomju Savienības.

Ziņojumā teikts, ka 1940. g. padomju aizsardzības budžetā paredzēti 56.700.000.000 rubļu, bet šogad paredzēts izdot 66.100.000.000 rubļu. Jāievēro, ka 1943. g., par spīti kaŗa laika grūtībām, Padomju Savienības cenas bija tikai 85,2 proc. no 1940. g. cenām. Tagad tās vēl zemākas. Ja tomēr pieņemtu, ka cenas tagad tādas pašas kā 1943. g., tad budžeta reālā vērtība būtu par 51. proc. augstāka nekā 1940. g. budžetam.

Tālāk ziņojumā aizrādīts, ka „nav pamatoti minējumi, it kā Padomju Savienība tagad nespētu uzsākt plašākas militāras operācijas, ja tādas izrādītos nepieciešamas". Ogļu produkcija Padomju Savienībā esot sasniegusi priekškaŗa līmeni 1947. gadā, naftas produkcija joprojām esot tālu zem priekškaŗa līmeņa. Patēriņa preču ražošana esot ierobežota vienīgi uz pārtikas, tekstilpreču un apavu ražošanu. Apģērbu produkcija vēl neesot sasniegusi priekškaŗa līmeni, ziņas par apavu produkciju nepilnīgas. Dzīvokļu problēma joprojām esot ļoti smaga, pat ievērojot zemo padomju dzīves standartu.

Reuters atstāsta padomju armijas laikraksta „Krasnaja Zvezda" pagājušās piektdienas ievadrakstu, kurā prasīta lielāka padomju armijas modrība pret ārējiem un iekšējiem ienaidniekiem. Imperiālistisko valstu budžetos esot paredzētas lielas summas spiegu tīkla izveidošanai citās valstīs. Padomju Savienības ricībā esot informācija, kas rādot, ka uz Padomju Savienību sūtīšot daudz vairāk spiegu nekā uz kapitālistiskām valstīm. Laikrakstā citēts kaŗa ministra Bulganina izteiciens, ka Padomju Savienībai vajaga atrasties pastāvīgā militāras gatavības stāvoklī.

„New York Herald Tribune" ziņo, ka Dienvidslavijas parlamentam iesniegts jauns budžeta projekts, kas paredz izdot aizsardzības vajadzībām 60 milj. dolaru vairāk nekā iepriekšējā gadā.

NYHT, BBC

Miris profesors Jāzeps Vītols

Šestdien, 24. aprīlī plk. 4 pēcpusdienā Lībekā latviešu slimnīcā 84 gadu vecumā miris komponists profesors Jāzeps Vītols. Viņa apbedīšana paredzēta Lībekā 4. maijā. Visiem, kas vēlās piedalīties aizgājēja izvadīšanā, steidzami tas jāpaziņo J. Rudzītim Lībekā, Marli ielā 88.

Prof. Vītols jau vairāk kā gadu jutās savārdzis un kopš pārcelšanās no Detmolas uz Lībeku uzturējās turienes latviešu slimnīcā. Par spīti vājumam, līdz pat pēdējām dienām, viņš sekoja latviešu kultūras dzīvei, vēl rakstīja un kārtoja savas kompozicijas. Kā pēdējā pateicība, ko latviešu mūziki sagādāja savam lielajam skaņdarim un audzinātājam, bija komp. E. Freimaņa un dziedones Elvīras Ārones Vītola darbiem veltīto neseno koncertu turneja pa visu Rietumvāciju. Šo koncertu Lībekā noklausījās arī sirmais komponists.

Prof. Vītola nekrologu sniedzam 3. lpp.

Jauni satiksmes ierobežojumu draudi Berlīnē

BERLĪNES STUDENTI DEMONSTRĒ, BET FRANKFURTĒ VĀCIEŠI LAUŽAS UZ IEDOMĀTU „AMERIKĀŅU ĀRZEMNIEKU LEĢIONU"

Gaisa satiksmes nokārtošanai starp Berlīni un rietumiem, pāri padomju joslai, būšot vajadzīgi jauni, stingrāki noteikumi, — gandrīz 3 stundu garā preses konferencē piektdien Berlīnē paskaidroja padomju gaisa spēku komandieris Vācijā ģenerālis Aļeksandrovs. Angļu militārās valdības pārstāvji pēc tam paskaidroja, ka Anglija apņēmusies turēt brīvu savu pēdējo sakaru līniju ar rietumiem. To pašu teicis arī ģenerālis Klejs, bet kāds angļu aviācijas pārstāvis izteicies, ka jaunus ierobežojumus gaisa satiksmē ar Berlīni uzspiestu vienīgi šaujot.

Ģenerālis Aļeksandrovs ataicinātajiem 100 vācu un ārzemju žurnālistiem rādīja diagrammas un kartes, un apgalvoja, ka angļu iestādes esot pārkāpušas lidošanas noteikumus, viltojušas pierādījumus un sabotējušas kopīgas divvalstu izmeklēšanas komisijas darbu. Viņš vairākkārt aprunājās ar viņam aiz muguras sēdošo krievu civilistu, izteica pārliecību, ka maršals Sokolovskis darīšot visu, lai šai jautājumā „radītu kārtību" un turpmāk pasargātu padomju lidmašīnas. Ģenerālis Aļeksandrovs deklarēja, ka viņa sniegtie materiāli apgāžot angļu ziņojuma pareizību un radot tiesisko pamatu padomju prasībām pēc atlīdzības, ieskaitot nonāvētā padomju pilota ģimenes apgādāšanu.

Jau martā no padomju puses ierosināja, lai visu preču un pasažieru pārvadājumu sarakstus iesniegtu padomju iestādēm 48 stundas iepriekš, kā arī sašaurinātu trīs gaisa koridorus uz Berlīni. Padomju aviācijas komisija ceturtdien prasīja pārtraukt gaisa satiksmi ar Berlīni naktī un sliktā laikā, līdz būšot izstrādāti jaunie noteikumi. Tai pašā laikā padomju iestādes aizturēja abus starptautiskos ātrvilciena „Nord-Express" vagonus, kas bija pēdējais šāda veida sakars ar rietumiem.

Berlīnes sabiedroto komandantūras sēdē piektdien ģenerālis Kotikovs apsūdzēja amerikāņu iestādes, ka pēc to rīkojuma amerikāņu sektorā notikušas cilvēku nolaupīšanas un vācu policijā strādājot agrākie nacisti. Amerikāņu pulkvedis Haulejs paskaidroja, ka to nevarot uzskatīt par armierinošu atbildi amerikāņu iesniegumam par 50 personu pazušanu Berlīnē. Kotikovs vēlāk atzinās, ka dažas no tām gan atrodoties padomju iestāžu ziņā, bet tie esot kriminālnoziedznieki. Kotikovs tomēr noraidīja ierosinājumu dibināt izmeklēšanas komisiju šo gadījumu noskaidrošanai.

Savu daļu sensācijas Berlīnē radījusi 1200 studentu demonstrācija amerikāņu sektorā, prasot Berlīnes universitāti padomju joslā atbrīvot no komūnistu diktatūrs. Demonstrācijas iemesls bija trīs studentu izslēgšana no universitātes par to, ka viņi preses rakstos bija pieprasījuši universitātes izņemšanu no padomju joslas izglītības iestāžu kontroles un nodošanu Berlīnes pilsētas magistrāta kontrolē, kur vairākums pieder sociāldemokrātiem. Trīs izslēgtie studenti bija galvenie runātāji demonstrācijā. Universitātes rektors bija iepriekš paziņojis, ka visus studentus, kas demonstrācijā piedalīsies, izslēgs, tomēr piedalījās apmēram piektā daļa visu studentu.

Vairāki desmiti vāciešu ik nedēļu uzmācas amerikāņu iestādēm Frankfurtē, lūdzot, lai viņus uzņemot „amerikāņu ārzemnieku leģionā". Tāds nemaz nepastāv, bet „leģionāru kandidātiem" to grūti iestāstīt, tā kā daži pat ar varu bijuši jāizmet no iestādēm. Baumas apgalvo, ka pirmais leģiona bataljons jau devies no Frankfurtes uz apmācībām Bavārijā. Maskavas radio ziņoja, ka amerikāņi savā joslā uzturot no Sudētijas vāciešiem komplektētas militāras vienības, kas esot „maskētas par fabriku sardzēm".

ASV ārlietu ministrija oficiāli atsaukusi baumas, it kā trīs rietumvalstis paredzot šonedēļ slepenā sanāksmē lemt par kopīgu politiku, ja Padomju Savienība notikumiem Berlīnē lautu noiet līdz lūzumam. Ģenerālis Klejs Londonā atsaucis ziņu, it kā ASV esot sīki plāni par vēlēšanām Rietumvācijā, lai radītu vācu pagaidu valdību.

NYHT, DM, BBC

Žīdi ieņēmuši Haifu

UN iecelj trīs valstu komisiju Palestīnai

ANGLIJA UN PADOMJU SAVIENĪBA GROZA LĪDZŠINĒJO VIEDOKLI

Pēc tam, kad Ziemeļpalestīnā notikušas līdz šim lielākās žīdu un arabu kaujas un Haganah praktiski ieņēmusi lielāko Palestīnas ostas pilsētu Haifu, UN Drošības padome piektdienas vakarā ar 8 balsīm, 3 atturoties, piekritusi amerikāņu priekšlikumam dibināt trīs valstu komisiju pamiera nodrošināšanai Palestīnā. Komisiju vadīs ASV, Francijas un Beļģijas konsuli Jeruzalemē, un tai pēc iespējas drīz grib pakārtot no amerikāņiem, angļiem un frančiem veidotu policijas spēku, kas vēlāk darbotos paredzētās UN mandāta komisijas uzdevumā. Pēc pagaidām neoficiālām ziņām, savu nostāju grozījusi arī Anglijas valdība, kas it kā nolēmusi tomēr piedalīties Palestīnas mandāta pārvaldīšanā, bet pirmdien BBC ziņoja, ka arī Padomju Savienība piekāpusies un Gromiko izraudzījis savu padomnieku Carapkinu par padomju pārstāvi fiduciārā komisijā, ko Padomju Savienība līdz šim boikotēja.

Kauja Haifā sākās ceturtdienas naktī pēc tam, kad angļu karaspēks bija izvākts no ostas kvartāla. Uzbrukumā, kas ilga visu nakti, Haganah ieņēma visas svarīgākās vietas pilsētā, valdības ēkas, dzelzceļa staciju uc. Arabi, kuŗu skaitu vērtē dažādi — no 20 līdz 40.000 — aizbēga laivinās pāri Haifas līcim vai automobiļos pāri tuvējai Libanonas robežai. Piektdienas rītā arabi lūdza pamieru un pieprasīja angļu vidutājību sarunām, bet pēc divām konferencēm, kuŗās piedalījās arī angļu pārstāvji, arabi tomēr paziņoja, ka žīdu prasības nav pieņemamas. Žīdi pieprasījuši, lai arabi Haifā un tās apkārtnē atdod visus ieročus, lai padodas visi arabu un ārzemnieku karavīri, kuŗus nekavējoties deportēs, lai izdod visus bijušos nacistus, kas cīnās arabu pusē, lai visas privātpersonas atgriežas darbā, lai arabi atzītu žīdu policijas rīkojumus par saistīgiem.

Angļu laikraksts „Daily Herald" ziņo, ka Haifas kaujā žīdi sagūstījuši bijušo SS pulkvedi Karli Eichenavu, kas esot apmācījis arabu karotājus un piederējis pie kādas Ziemeļpalestīnas arabu armijas ģenerālštāba.

Amerikāņu laikraksti atzīst Haifas kauju ne vien par lielāko, bet arī par svarīgāko, kas līdz šim Palestīnā notikusi. Haifa ir svarīgākā osta Vidējos austrumos — Irākas naftas vadu gals, liels rūpniecības un naftas rafinēšanas centrs. Ja žīdi pārvalda Haifu, viņi praktiski var kontrolēt visu Palestīnas piekrasti. Vienīgā svarīgā osta bez tās ir Jafa, kas atrodas tieši blakus žīdu pilsētai Telavivai un sagaidāms, ka arī šai ostai uzbruks, kuŗu katru dienu. Pēc AP ziņām, Haganah jau sākusi apšaudīt Jafu ar mīnmetējiem. Tāpat apšaudot arī Jeruzalemes arābu kvartālus.

Pēc tās pašas aģentūras ziņām, regulāra kaŗa sākšanās Palestīnā tagad esot gandrīz nenovēršama. Amanā jau apspriežas Irākas pavaldonis un citu arabu valstu valstsvīri. Arabu līga plāns Palestīnas arabu pabalstīšanai pēc angļu aiziešanas 15. maijā paredzot uzbrukumu 3 frontēs: ēģiptiešu un saudi-arabu spēkiem jāiesoļo Palestīnā no dienvidiem, irakiešu un transjordaniešu spēkiem no austrumiem un sīriešu un libanoniešu spēkiem no ziemeļiem. Pēc „Daily Mail" ziņām, iespējams, ka šo plānu sāk realizēt, nenogaidot 15. maiju. Jewish Agency pārstāvis izteicies, ka arabi evakuējuši Haifu nevis pānikā, bet aiz aprēķina izprovocēt arabu valstu regulārā kaŗaspēka iebrukumu Palestīnā. Haganah esot garantējusi visiem Haifas arabu civilistiem pilnīgu drošību. Arī angļu augstais komisārs Palestīnā ģenerālis Keninghems plašā ziņojumā Anglijas un ASV valdībām visu vainu par Haifas nelaimēm pieraksta nevis žīdiem, bet arabiem. Vispirms viņa ziņojumā teikts, ka „žīdu uzbrukums Haifai bija tiešas sekas arabu uzbrukumiem Haifas žīdu iedzīvotājiem." Tālāk ziņojumā norādīts, ka Hagānah nekādā veidā nav aizkārusi civiliedzīvotājus. Arabu līga tai pašā laikā piesūtījusi Londonai protesta notu, kurā teikts, ka „žīdi uzbrukuši arabiem angļu aizsardzībā."

Angļijas pārstāvis Drošības padomē pēc ilgāka laika atteicies no pilnīgi neitrālās nostājas Palestīnas jautājumā un pieprasījis, lai UN pieņem franču priekšlikumu par Palestīnas iedzīvotāju un svētās pilsētas Jeruzalemes aizsargāšanu ar starptautisku policiju. Viņš pieprasījis arī, lai citas valstis uzņem lielāku skaitu Eiropas DP, tā samazinot žīdu tiekšanos uz Palestīnu. Viņš pie-

(Beigas 4. lpp.)

3 ieroči, kas specīgāki par atombumbu

Bijušais ASV flotes izlūkošanas eksperts Cachariass apgalvojis, ka ASV rīcībā esot 3 ieroči, kas spēcīgāki par atombumbu. Viņš teicis, ka tie esot „baktēriloģiski", „bioloģiski" un „klimatoloģiski". Atombumbai esot tikai lokāls iespaids, kamēr pārējo trīs iedarbības loks esot ļoti plašs. Jau pagājušā kaŗa laikā ASV flotes rīcībā esot bijuši visi šie ieroči, bet tie vēl nav pielietoti.

ASV aizsardzības ministrs Forestals no jauna prasījis palielināt armiju un floti un piebildis, ka 70 kaujas grupu aviācijas radīšanai, reizē nepalielinot arī armiju un floti, nebūtu nozīmes.

NYHT

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 32 (137) 1948. g. 27. aprīlī
Ar autora parakstu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

DURVIS IR PAVĒRTAS

„Kad slūžu durvis pavērtas, tad ūdens plūst iekšā. Arī pie katra sadarbības pasākuma svarīgākais ir pavērt durvis kaut vai mazā spraudziņā," pēdējā IRO preses konferencē teica viens no amerikāņu joslas IRO štāba atbildīgajiem darbiniekiem.

Durvis, ko pavēra šai konferencē, bija paziņojums, ka viena vai ilgākais divu mēnešu laikā nodibinās DP padomnieku institūtu pie IRO apgabalu un joslu štābiem, lai — kā to izteica aprūpes daļas vadītājs Danns — „DP paši sniegtu mums padomus pēc tam, kad mēs būsim snieguši viņiem visu iespējamo informāciju."

No mūsu viedokļa raugoties, jau sen šķita pats par sevi saprotams, ka neviens cits nevarētu pareizāk vērtēt aprūpējamo vajadzības un vēlmes, kā paši aprūpējamie. Bet tomēr IRO augstākās vadības piekrišana šim vairākkārt cilātajam ierosinājumam neapšaubāmi ir tik svarīgs notikums, ka to var nosaukt par pagriezienu IRO politikā. Vēl priekšpēdējā konferencē, kad aprūpes daļas pārstāvis Brodijs jau ziņoja par priekšdarbiem sadarbībai ar pašu DP pārstāvjiem, viņš iesāka ar norādījumu, ka „no pat 1945. g. ne UNRRA, ne IRO nav atzinusi nevienas grupas pārstāvību pieminētā nozīmē."

Principiālā priekrišana tagad jau iegūta. Durvis pavērtas. Bet joprojām arī no mums lielā mērā atkarājas ne vien tas, lai durvis vērtos plašāk, bet arī tas, kādā virzienā ūdeņi plūdīs. Tāpēc varbūt der atcerēties, kādā veidā šīs durvis vērušās.

Tai pašā pagājušās nedēļas preses konferencē gandrīz visi IRO nozaru vadītāji apliecināja, ka sadarbība ar DP presi izrādījusies sekmīgāka un auglīgāka, nekā viņi paši to sākumā iedomājušies un cerējuši, lai gan — kā teica aprūpes daļas vadītājs Danns — „sākumā izlikās, ka mums asi un noteikti uzbrūk." Privātā sarunā pēc preses konferences, informācijas daļas vadītājs Sederlends-Denlingers izteica domu, ka nedaudzajos mēnešos, kopš viņš ir Vācijā, viņš novērojis lielu pārvērtību sadarbības un saprašanās ziņā ar DP presi.

Nav šaubu par to, ka tieši Sederlenda-Denlingera personībai ir bijusi liela nozīme šīs saprašanās veicināšanai. Viņš, pats piedzīvojis žurnālists būdams, ātri spēja orientēties, atrast kontaktu un kļūt par to preses konferenču tēvu, kas lielā mērā pārliecinājušas IRO vadītājus par sadarbības iespējamību un vēlamību.

Nevar tomēr nepiezīmēt, ka ātra kontakta uzņemšana bija iespējama tikai tāpēc, ka žurnālisti, atšķirībā no citām DP pārstāvju grupām, jau agrāk bija organizējušies. DP izdevēju apvienība no pirmās līdz pēdējai dienai rīkojusies saskaņoti, disciplinēti un mērķtiecīgi visos gadījumos, kur bijusi saskarsme ar ārieni. Tas veikts par spīti tam, ka šai organizācijā, kur apvienoti 9 dažādu tautību pārstāvji, bijušas iekšējas domstarpības tāpat kā jebkurā citā organizācijā

Vai nebūtu vietā jautājums: kad arī citas organizācijas, kuru mērķi vēl svarīgāki, sekos piemēram apvienoties un pēc apvienošānās vienoti darboties, paturot domstarpības, kur tādas rastos, aiz slēgtām durvīm? Ja var runāt par to, ka politiskā nākotnes plānošanā mums varētu būt dažādi mērķi, tad tomēr bēgļu aprūpes jautājumos var un ir jāatrod kopīga valoda visiem, nemaz nejautājot, vai esam latvieši, kalmiki, igauņi, poļi vai baltkrievi. Līdz šim šai ziņā ir darīts gauži maz.

Vēl nepieciešamāk ir atrast kopīgu valodu pašu vidū un reiz par visām reizēm noskaidrot, ko īsti gribam. Ko grib bēgļi, nevis tie, kas bēgļus pārstāv. Tas jāpiebilst tāpēc, ka, diemžēl, joprojām ir nometnes, kas žēlojas, ka nezina nekā par pašu vēlēto pārstāvju domām, darbiem un nodomiem.

Durvis veras, un tiem, kas ieies pa šīm durvīm, var būt liels iespaids uz mūsu visu nākotni, ja vien viņi gribēs un pratīs iespaidīgi mūsu vēlējumus izpaust un aiztāvēt.

Aprūpes daļas vadītājs Danns, ziņodams par svarīgo pagriezienu, piezīmēja, ka nebūtu pareizi sākt apspriedes par padomnieku piesaistīšanu, iztirzājot to, cik padomniekiem maksās un vai tiem piešķirs atsevišķus kabinetus. „Gribētos piezīmēt vēl, ka nebūtu pareizi sākt spriešanu par mūsu pārstāvjiem, gudrojot, vai šo posteni izpildīs „mūsējais" vai „jūsējais". Ka „mūsējo un jūsējo" problēma joprojām ir aktuāla, to, diemžēl, pierāda pēdējās spriešanas par beidzot laimīgi nodibinātās Latviešu Nacionālās Padomes personālo sastāvu. Bet tagad būs jārunā par padomniekiem, kam jāaizstāv mūsu interese tikai aprūpes plāksnē, jo IRO ir organizācija, kas dibināta tikai aprūpei, un pat gribēdama nevarētu mūsu politiskos likteņus ietekmēt. Vai tad, izņēmuma kārtā, nevarētu sagaidīt, ka, padomniekus izraugot, aizmirstu „mūsējos" un „jūsējos" un izraudzītu patiešām tikai cilvēkus, kam ne tikai skaidra domāšana, bet arī spējas izteikt savas domas tādā valodā un tādā veidā, kas radītu pret viņiem cieņu un simpatijas arī svešinieku acīs? Mēs tomēr nedrīkstam aizmirst, ka laudis, kas nosaka bēgļu likteņus, ir svešinieki un tiem maz rūp mūsu pagātne vai pozicijas „mūsējo" vai „jūsējo" pusē.

Aleksandrs Liepa

J. Amtmanis,
LCK pārstāvis INKOPFĀ

Ko spriedīs DP intelektuāļu konference

Šveicē 26. aprīlī sākas DP intelektuāļu konference, kuru sasaukusi IRO un kurā galvenā kārtā pārrunās jautājumus, kas saistās ar DP garīgo darbinieku resp. inteliģences emigrāciju. Sakarā ar to, 21. aprīlī Minchenes kontrolcentra emigrācijas daļas vadītāis A. Greblers, kuru IRO izraudzījusi par savu pārstāvi konferencē, bija sasaucis DP preses pārstāvju apspriedi, lai noskaidrotu DP pašu viedokli pārrunājamā jautājumā. No latviešu puses apspriedē piedalījos es kā BALK pārstāvis, jo preses pārstāvji nevarēja ierasties pārāk īsā uzaicināšanas laika dēļ.

Greblers paskaidroja ka viņš uz Šveici braucot kā IRO izraudzīts pārstāvis. Viņš pats esot DP, bijis koncentrācijas nometnē, darbojoties IRO, tā kā labi pazīstot DP dzīves apstākļus. Pēc profesijas viņš esot žurnālists. IRO pienākumos ietilpstot panākt, lai emigrācijas zemes uzņemtu arī zināmu skaitu intelektuālo profesiju darbiniekus. Šai jautājumā viņš esot izstrādājis īpašu memorandu iesniegšanai Ženevā.

Sekoja jautājumi, atbildes, pārrunas, kuru rezultātā radās šāds kopējs ieskats: DP vēlas strādāt godīgu, ražīgu darbu. Tagadējais stāvoklis nometnēs cilvēkus neapmierina, dzīves un materiālie apstākļi grūti. Viņi vēlas būt pilntiesīgi sabiedrības locekļi, bet iesaistīšanās darbā Vācijā nav iespējama. DP vidū ir daudz spējīgu cilvēku, bet viņu spējas neizmanto. Nometnēs nīkst pulka spējīgu zinātnieku un speciālistu, kas labprāt vēlētos strādāt zinātnisku pētniecības darbu un varētu dot cilvēcei daudz derīga un laba, ja tikai viņiem kāda valsts dotu patvērumu. Tādēl IRO būtu jāpanāk, lai visas tās valstis, kuras uzņem DP strādniekus, iesaistītu arī zināmu skaitu intelektuālo darbinieku. Sākumā pietiktu ar 1—2% no emigrantu kopskaita, bet kad šie cilvēki savā darbā parādītu savas spējas, varētu cerēt uz inteliģences % palielināšanu. Tāpēc jācenšas pārliecināt rietumu valstis, ka DP intelektuāļi vēlas strādāt, vēlas kļūt par noderīgiem to zemju pilsoniem, kuras viņus uzņemtu. Iebildumi un bažas, ka intelektuālie emigranti varētu radīt konkurenci pašu zemes inteliģencei, nav nopietni. Vispirms DP intelektuāļiem, kas emigrētu uz kādu valsti, būs labi jālemācās turienes valoda un sākumā tie nebūs spējīgi nevienu konkurēt. Otrkārt, strādnieki, kas kādā valsti ieplūst bez inteliģences, var drīz garīgi panīkt.

Apspriedes beigās vēl izteica lūgumu rietumu valstīm, humānitātes un taisnības vārdā, lai kāda lielāka DP grupa varētu nomesties kādā valstī kompakti, kur tā tad varētu veidot arī savas pašas kultūras dzīvi.

Kaimiņu draudzība arī trimdā

17. un 18. aprīlī Rotenburgā pulcējās Latviešu — lietuviešu vienības britu joslas nodaļu delegāti un viesi. Tos uzrunāja vietējā DPACS komandieris H. W. Tuguds. LLV priekšnieks mag. hist. Jūlijs Brāčs referēja par abu tautu vienības ideju.

Arī otrās dienas darba sēdi ievadīja H. W. Tuguda uzruna. J. Brāčs ziņoja, ka LLV nodaļas ir Gēstachtā, Lībekā, Braunšveigā, Rotenburgā un Mērbekā ar pāri par 200 biedriem. Zviedrijā vienības nodibināšanu organizē T. Dzedinš. Sanāksme apstiprināja arī statūtus. Jaunā galvenā valdē ievēlēja par priekšnieku līdzšinējo Jūliju Braču un locekļiem Rob. Kukaini, O. Liepiņu, E. Skujenieku, N. Namnieku, L. Balsiju, A. Nasvitisu, L. Punžasu un A. Petrauskasu. Par darbības galveno mērķi noteica darbu izplešanu arī uz amerikāņu un franču joslu, Angliju un citur, kur jau ir vai nonāks nākotnē abu tautu piederīgie.

Nobelgumā notika rakstnieku vakars. Savus darbus lasīja E. Skujenieks, O. Liepiņš, H. Krūmiņš un J. Sudrabiņš. Nākošais plašākais sarīkojums paredzēts maija beigās vai jūnija sākumā. J. V.

Nometņu dzīve

BALK saņēmusi Beļģijas latviešu katoļu studentu pārstāvja A. Znotiņa pateicību par piesūtītajiem informācijas materiāliem Pax Romana kongresam. Ar šo materiālu palīdzību daudzu zemju pārstāvji informēti par mūsu zemi, tautu un tās tagadējo likteni

„TICIET arī uz priekšu britu spēkiem un aizsardzībai. Ja mēs esam par jums rūpējušies līdz šim, tad tāpat to darīsim arī turpmāk." Tāda bijusi angļu militārās valdības kāda augsta virsnieka atbilde Šlezvigas—Holšteinas un Hamburgas apg. latviešu pārstāvim St. Jaundzemam, kad tas jautājis, vai pašreizējā politiskā stāvokļa dēļ DP Vācijā nav apdraudēti.

UZ VENECUELU 14. apr. no Štutgartes aizbrauca 400 amerikāņu joslas DP. No Marselas brauciens turpināsies ar kuģi. Līdz šim uz Venecuelu aizbraukuši jau ap 1500 izceļotāju un IRO informē, ka drīzumā sagaidāma jauna Venecuelas akcija.

VIRCBURGAS Centrālajā nometnē ieradās pasaules YMCAs prezidents Džons Foresters-Petons, ģenerālsekretārs Dr. Deviss un YMCAs direktors Vācijā Tomass. Viesi iepazinās ar nometni un izteica nožēlu par sliktajiem dzīves apstākļiem.

SKOLĒNU veselība mūsu apgabalā kritiska. Vairojas tbc slimnieku skaits, kādēļ ģimnazijās nedēļā stundu skaits samazināts par 4 st. un atlauts mācības iekārtot 5 dienas nedēļā, teica dir. Bukāns Šlezvigas—Holšteinas un Hamburgas apg. latviešu nometņu komandantu un nozaru vadītāju sanāksmē Flensburgā. Latviešu pārstāvis St. Jaundzems šādas sanāksmes organizē katru mēnesi. Apgabala skolu lietu vadītājs nesen apmeklējis vācu iestādes, bet vēl nav nekādas skaidrības par DP skolu iekļaušanu vācu sistēmā. Ģimnazijās un tautskolās tādēļ turpināsies līdzšinējais darbs. Lielāki pārkārtojumi iespējami tikai rudenī.

Daugavas Vanagiem jāveic galvenais darbs invalidu aprūpē

LKPP līdzekļi ļoti ierobežoti, kādēļ invalidu galvenais aprūpes darbs jāveic Daugavas Vanagu nodaļām, iegūstot līdzekļus no sarīkojumiem ziedojumiem un mēģinot nometnēs iekārtot kādus peļņas uzņēmumus, kā tas jau dažās vietās pasākts, nolēma Daugavas Vanagu amerikāņu joslas valde Ed. Stīpnieka vadītajā sēdē Vircburgā. Valkas nometnē atvērta grāmatnīca, kas padota DV revīzijai. LKPP izmaksas izdarīs tikai sevišķi svarīgos gadījumos.

DV nodaļas veiks invalidu klasifikāciju, pieaicinot ārstu komisijas. Invalidiem katru mēnesi pabalstos izmaksās RM 50.— līdz RM 150.—. Izmaksas tiešo lielumu noteiks DV nodaļu valdes.

Ir cerības, ka no angļu joslā deblokēto līdzekļu atlikuma, apmēram RM 200.000, LKPP lielākās nometnēs varēs iekārtot amatu apmācību skolas invalidiem. Daudzus svarīgus jautājumus par invalidu aprūpi izlems DV delegātu pilnsapulcē maijā angļu joslā.

„FIT" UN „UNFIT"

Austrālijas komisijas darbība Štutgartē

Štutgartē sākta 2850 DP pārbaude izceļošanai uz Austrāliju. Austrāliešu komisijas pārbaudes organizēs arī Minchenē un Frankfurtē. Vajadzīgs darba spēks būvniecībai, ceļu būvēm, kalnrūpniecībā un mājsaimniecībā.

Štutgartē Austrālijas braucēji uz pārbaudēm pulcējās Flanderna kazarmās. Jābrauc ar ielu dzelzceļu 5 un 16 no Štutgartes stacijas līdz Roberta Boša klīnikai. Ceļš tālāk ved pa kreisi kalnup gar vīnogu dārziem un ziedošiem augļu kokiem līdz vārtiem uz IRO emigrācijas centru. Tur katru rītu cilvēku straume gāžas augšā, bet vakarā atplūst atpakaļ.

Varētu domāt, ka emigrantus pie kazarmu vārtiem sagaidīs informācijas ierēdnis, kas norādīs, kur tālāk doties. Veltī. Arī apsūbējušie uzraksti uz tumšās informācijas tāfeles nedod skaidrību par Austrālijas komisijas biroja atrašanās vietu. Prašņājām un klīdām apkārt, kamēr beidzot uzzinājām, ka tā darbojas 1. bloka 13. istabā, nētālu no šaurās uzgaidāmās telpas 14. istabā, kur dienām un nedēļām mēdz kvernēt vieninieki un ģimenes, gaidot iespēju kaut ko uzzināt. Te, cilvēkiem pārblīvētā telpā, radās ieskats, ka Flanderna kazarmas sirgst ar kaiti, ko sauc par organizācijas trūkumu. Cik ilgā laikā kāda lieta kārtosies, nevienam nezināja pateikt. Nebija arī, kam jautāt, jo biroja vadītāja individuālu informāciju sniedza no pl. 16.30.

Pareizā gaidīšanas tehnika izrādījās šāda: ģimenes ar bērniem novieto dzīvojamos blokos, bet 14. istabā atstāj kādu sakarnieku, kas atsaucas uz 13. istabas aicinājumu un ziņo par notiekošo ģimenes locekļiem. Ievēlēja tautību pārstāvjus un tie tad drīkstēja informēties 13. istabā, un ar šo informāciju pārsteigt 14. istabas iemītniekus. Kāds laiņņs kungs pēc saraksta izsauca klātesošo vārdus un ar indeksa kartīšu palīdzību no reģistrācijas telpas 24. istabā apgādāja „Passierschein" vācu valodā, kas uzrādāma pie ieejas, un apmešanos zīmi. Pēdējā dod tiešību uz saliekamo gultu, sauso pārtiku pie bloka vecākā un ēdienu markām kopkatla ēdienam. 5 latvieši pieteicās kancelejas izpalīgos un tā nokļuva 24. istabā, kur ieeja bija atļauta vienīgi tiem, kam tā tiešām nepieciešama.

Austrālijai vajadzēja vieninieku kārtu — sievietes līdz 40 g. v. un vīriešus līdz 45 g. v. dažādiem darbiem. Meklēja arī līdz 35 g. v. cukurniedru plantācijām. Pieprasīja precētus pārus bez bērniem. Beidzot trešā katēgorijā un pēc vēlamības pakāpes Austrālija vēlējās vēl precētos cilvēkus ar bērniem. Par vieninieki uzskata 18 g. v. jauniešus, kas pēc vecāku vēlēšanās varēja atsevišķi pierakstīties, samazinot ģimenes bērnu skaitu, tā ļaujot vecākiem iekļūt grupā „precētie bez bērniem". Kā vēlāk pierādījās, tad atsevišķos gadījumos austrāliešu komisija noteiktos skaitļus tomēr varēja pēc saviem ieskatiem.

Neskaidrs bija jautājums, vai vecāki brauks kopā ar bērniem. Principā aizrādīja, ka vispirms aizbrauks ģimenes galva, bet pēc 4—10 mēnešiem sekos sieva ar bērniem, pie kam par to rūpēsies Austrālijas valdība, kas bērnus ar vecākiem tad novietošot nometnēs. Bet arī te radās atsevišķi labvēlīgāki varianti, kur ģimenēm ar 16 un 17 g. v. bērniem atļāva braukt kopā. Par vecākiem komisija sprieda dažādi. Tā, piemēram, kādam latvietim, kas kopā ar sievu un 2 bērniem bija atzīti par derīgiem, sacīja, ka viņš savu 63 gadus veco māti un 71 gadus veco tēvu nekad nedrīkstēšot uz Austrāliju aizvest. Iemeslu īsti neminēja. Varēja saprast, ka vainīga ir obligātā pensija, ko valdība katram vecam cilvēkam Austrālijā maksājot. „Vai tiešām jūs vecāku dēļ liksiet uz spēles bērnu nākotni?" jautājis austrāliets. „Es citādi nevaru, jo esmu kristīgs cilvēks," — atbildējis mūsu tautietis. Šī lieta gul izlemšanai pie ģenerālkonsula 20. istabā, kas vispirms bija solījies atbalstīt, rakstot uz Berlīni, bet atbildi dot pēc tam, kad būs atgriezies no darba pārējos apgabalos.

Kādā citā lietā, kur strādājošo vieninieku vairāk, ģenerālsekretārs uz jautājumu, vai vecākus pāri sešdesmitiem arī varēs izaicināt, devis noteikti piekritošu atbildi. Vispār var secināt, ka austrālieši nevēlas radīt nelīdzsvaru starp nedaudz strādātājiem un daudz uzturamiem, kas rada apgādes risku. Vēlami kandidāti ar labu izskatu, gaŗu augumu un plecīgu ķermeņa būvi. Priekšroka bija vērojama ģimenēm ar meitām, kas drīz būs precību gados. Vispār austrālieši izšķirās par „normālo mierlaika cilvēka" tipu. Viriešiem savu patieso izglītību slēpt nevajadzēja, bet sievietes varēja mierīgi labi gērbties un uzkrāsot lūpas. Vēlamie iecelotāji Austrālijā ir baltieši un ukraiņi. Poļi un žīdi izslēgti. Kāda mūsu tautiete, pavadījusi vairākus transportus uz Austrāliju, gan sakās redzējusi kādā franču ostā aizbraucam arī žīdu transportus.

Katram pateica, ka darba līgums ilgst 2 gadus. Konsula jautājumi bija parastie: Kad izbraucis no Latvijas? Ko strādājis Latvijā? Ko vācu laikā? Ko pēc kara? Bīlušos karavīrus neatraidīja. Katra formālitāte ilga 3—4 minūtes. Ģimenes „rādījās" kopā ar bērniem. Arī veselības stāvokļa izmeklēšana bija ļoti korekta: vispirms asins, urīna un rentgena pārbaudes, tad vispārējās pārbaudes. Pie Austrālijas ārsta pēdējā pārbaude ilga apm. 4 minūtes. To viņš izdarīja tā: kailam lika pacelt rokas, noliekties pie zemes, notupties celos, lika pagriezt muguru un darīt to pašu, pārbaudīja acis, zobus, izklaušināja sirdi un paspaidīja vēdera dobumu. Atraida personas ar rētām, kas cēlušās kunga brūces operācijās. Uz zīmītes uzspiež „unfit" — nederīgs vai „Fit" — derīgs.

Visnepatikamākā ir gaidīšana, kamēr sagatavo dokumentus un izlet ārstu pārbaudes, jo kā jau teikts — informācija ir vairāk nekā trūciga. Katram izceļotājam, kas to spēj, ieteicams pieteikties pagaidu darbam izceļošanas birojā, lai novērstu darbinieku trūkumu un veicinātu lietu ātrāku izkārtošanu. Par informāciju derētu padomāt administrācijai. Labs būtu šāds atrisinājums: katrai izceļošanas valstij novietot atsevišķā viestā sētā savu informācijas dēļ, kur savlaicīgi parādītos kancelejas un ārstu paziņojumi. Tādā kārtā atkristu liekā drūzmēšanās, grūstīšanās un skaidrošana galtenos. J. S.

Atbilde BSP iesniegumam

Baltijas sieviešu padomes prezidijs februārī nosūtīja iesniegumu UN un ASV prezidentam Trumenam, protestējot pret dažu igauņu un lietuviešu izdošanu Padomju Savienībai no Somijas. Iesniegums no UN ģenerālsekretāra ceļojis uz IRO Vašingtonas nodaļu, kas tagad paziņojusi BSP sekretariātam, ka uz iesniegumu reāgēs IRC galvenais štābs Ženevā.

Atbildē teikts, ka visās lietās par baltiešu nedrošo stāvokli Somijā vai -apzi ģiroqas valstis, kad darīšana ar sviņa šana Padomju Savienībai, nekavējoties jāziņo P. Veisam (Weis): Legal and Political Protection Branch Preparatory Commission for the International Refugee Organisation, Palais de Nations, Geneva, Switzerland.

VĒSTULES REDAKCIJAI

O. Namdaris, Visbādenā

VAI ES RĪKOJOS PAREIZI?

Izlasot Latvijā Knuta Lesiņa rakstu „Vienkāršotais cilvēks" un V. Baltkalna pret to celtos iebildumus (Latvijā 2. apr. numurā), nevaru piekrist pēdējā domām, ka svešās zemēs mums būtu jāatsakās no savām, arī labām un audzinošām, paražām un jāpieņem visas turienes paražas un sadzīves normas. Saprotams, nevar būt iebildumu, ja mēs svešā zemē pārņemam turienes krietnos paradumus, bet nesaprotu, kādēļ mums būtu jāpārņem arī negatīvie ieradumi.

Nesen braucu tramvajā. Iekāpjot jau laikus gala piestātnes vagonā, dabūju sēdvietu. Īsi pirms vagona atiešanas, kad jau viss vagons bija pilns braucēju, iekāpa ar kruķu palīdzību arī kāds kara invalīds. Vagona pavadone divi reizes skaļā balsī uzaicināja dot viņam sēdvietu, bet sēdētāji-vācieši nelikās ne zinis. Tad es — DP atbrīvoju savu vietu vācu kara invalīdam. — Vai es šinī gadījumā rīkojos pareizi jeb man vajadzēja respektēt šīs zemes paražas un palikt sēdot?

Adreses Latvijas redakcijai lūdz paziņot J. Polleiti Italijā, Milanā, V. H. Špilbergs Vācijā, Kārli Auzipu, 40 g. vecu un R. Hartmani no World YMCA, Team 9. Visi šie tautieši ir interesējušies par izceļošanu uz Kanādu.

Invalidus apmācīs lauksaimniecībā

Paplašinājies darbs Alt-Erfrades lauksaimniecības skolā, kur mācās 163 audzēkņi. Angli atļāvuši turpmāk skolā uzņemt arī sievietes. Tās varēs iestāties lauksaimniecības un dārzkopības klasē. Turpmāk paredzēti arī speciāli 2 mēnešu kursi sīklopībā, zvēru audzēšanā un dravniecībā. Šajās nozarēs vasaras brīvlaikā iepazīstinās arī skolēnus. Alt-Erfradē lauksaimniecībā apmācīs invalidus, lai pēc tautiešu lielākas aizceļošanas no Vācijas tie varētu apsaimniekot skolas farmu un nodrošināt savu eksistenci Skola savu farmu rentē no Hamburgas pilsētas. Invalidus jau tagad varēs apmācīt par skolas instruktoriem dārzkopībā un zemkopībā. Skolai nodrošinātas smaga darba strādātāju devas. Iespējams, ka varēs apmācīties pat ģimenes.

Mūzības klu
„Gaismas
Liela latviešu cilv
pie

Profesora Jāzepa Vītola dižais gad
dalīs (s. g. 26. jūl. būtu pilni 85) u
trimdā pasliktinājies veselības stā
vaklis tika viņa draugiem jau ilgāk
ļoties bažījies un rūpēties par ērtāk
dzīves apstākļu sagādāšanu, cik n
uz mūsu trimdas apstākļos iespē
jamu. Tādēļ pēc Mūzikas skolas dar
bības izbeigšanas Detmoldā, ku
skolas klasē vēl pulcējās daži n
esošā jaunākiem, Latvijā studijas ne
pabeigšiem audzēkņiem, Vītols a
dzīvesbiedri Annīju pārcēlās uz Lī
galvaspilsētu. Tur viņam bija dzīvoklis lat
veju. Tur viņam bija dzīvoklis lat
vju akadēmijas ēkā, lai nepieciešā
gadījumā varētu saņemt pie
mērotas gadījumā varētu saņemt pie
mērotas gadījumā varētu saņemt pie
skaņu aprīpi un kopšanu. Un tais
pēdējā laikā Vītola veselības stā
voklis likās atkal stabils, tā kā bij
pamats ceribām, ka viņa mošā
gais pat paturēs virsroku, atkarojot lik
nām vēl dažu labu gadu, kas var
būt ļautu pieredzēt pēdējo saule
lēkta zemē, kurai izskanējusi vir
gulā un par kuru allaž rūpējies v
sa prāts. Šīs cerības nepiepild

Noslēdzies liels, mūžs un darb
rezultējies, neatkārtojams un neai
stāms. Un par to var sacīt nelail
pašu vārdiem, kurus viņš kādre
bija veltījis draugam Jurjān
Andrejam: „Mūsu pienākums
pieaudzināt savus plecus tiem, kas p
mums nāk, lai tie mūsu augum
pārāugtu, mums pāri celtos. Spēj
pāri uz saviem pleciem nes vair
tās paaudzes, nesabrūkot ze
mastas." Vītola pleci iznesuši div
paaudzes savu atbalsta un svētīb
tiesu gaitu sākumam saņēmusi a
trešā. Viņš bija latviešu mūzik
likteņu nesēls un veidotājs no pi
majiem, bīklajiem sākumiem lī
tās ieaugšanai Eiropas mūzikas
tiesos un līmenī. Taisni nacionā
plāksnē viņa darbs un gaitas ir t
spilgts pārauga, ka tas liekas pat p
mākslīgs un tomēr mums vajāga
raksīt savās sirdīs trimdā, kas p
na tumšas neziņas kā par katra a
servīšķo, lā par mūsu tautas likten

Jāzeps Vītols dzimis 1863. g.
jūl. (pēc vecā stila 14.) Valmier
Olmja dzirnavās. Taču Vītolu g
mene drīzi vien pārlet uz Jelgav
kur viņa tēvs strādā par skolotā
Vītola skolas gaitas un pirmās m
zīkšās mācības, kā arī turienes p
sonīskā vidē, ievirzīja jaunek
gaitas stipri vāciskā ietekmē.
Jelgavas 17 gadu vecumā viņš d
das uz Pēterpili, kuras konservāt
rijā pievērš izcilā krievu komponi
Rimska-Korsakova uzmanību, izpe
nīdamies kā viņa audzēknis arī
ta mīlestību un atbalstu. 1866.
Vītols beidz konservatoriju, k
tādai tolaik saistīts par paidagog
pēc sava skolotāja nāves pārne
dams harmonijas un formas klas
vadību.

Pēterpilī gados, būdams rosīgs
komponists mecenāta un izdevēja Be
ļeva pulcinātās sabiedrības dal
nieka, Vītols pilnīgi ieauga rosīga
krievu mūziku vidē, iegūdams izc
un materiālī nodrošinātu stāvok
lī. Cik viegli tādos apstākļos būtu
pievilināties no savas dzimtenes
savas tautas! Taču Vītols, uztu
dams ciešus sakarus ar Jurjānu An
dreju un toreiz Pēterpilī pulcējo
šos latviešu mākslinieku
biedrību, drīz vien apzinās savu
uzdevumu. Un tā deviņdesmitos g
dos kopā ar Jurjānu Andreju v
kļūst par latviešu oriģinālmūzik
pamatu licēju. Tautiskās atmo
sfērai atrod viņa mūzikā savu s
dienu atbalsi. Top mūsu koradzī
mas nepalzīmīgāmie, vienreizīgie
raugi. Par šo savas darbības pos
Vītols savu 1933. g. iznākušo ko
certmūzikai priekšvārdā pats saka:
„Instrumentālmūzikai pretim jutos d
sīkāk vokālmūzikā turpretim,
pēdzes saval toreiz vēl visai
ar latviešu literatūras un valo
pazīšanai, biju neveikls, nedrošs,
ne pat nolaidīgs tekstu izvēlē
Vai tas pēkšņi mainījās, kad ie
zinās ar Ausekļa rakstiem, kas,
pēdsmitajiem gadiem sākoties,
svešā zemē iznāca skolotāja un La
Jabjatrigās b-bas priekšnieka K
Ausekļa vēlāk redakcijā
sējuminus — kopš gadi
tālākos uz mana plaukta, n
greizsirdības objektu
Vismais metiens deva „Beveri
dēmoni." 1889. gadā top Gaism

Vasaras brīvlaikus Vītols bieži
rosīgai darbībai latviešu n
dzīvē, dziesmu svētku rīko
pie gadījuma darbodamies
recenzents ar krietni asu spal
tu laiku viņa instrumentālko
pozīcijas lekaro Krievijas mētro
politēnā. Pēc viņam iespējas Eiropas r
1905. g. viņa variācijas
Bēthovēna saulīte drīz pie Die
Glinkas prēmiju. Viņa d

Šim numuram pievienotas 2 lap
puses, kuras saņem ATPŪTAS
pasūtinātāji.

„UNFIT"

nisijas darbība

artē

de izceļošanai uz Austrāliju. Austrā- arī Minchenē un Frankfurtē. Vaja- būvēm, kalnrūpniecībā un mājsaim-

radīt nelīdzsvaru starp nedaudz strādātājiem un daudz uzturamiem, kas rada apgādes risku. Vēlami kandidāti ar labu izskatu, gaŗu augumu un plecīgu ķermeņa būvi. Priekšroka bija vērojama ģimenēm ar meitām, kas drīz būs precību gados. Vispār austrālieši izšķirās par „normālo mierlaika cilvēka" tipu. Vīriešiem savu patieso izglītību slēpt nevajadzēja, bet sievietes varēja mierīgi labi ģērbties un uzkrāsot lūpas. Vēlamie ieceļotāji Austrāllijā ir baltieši un ukraiņi, Poļi un žīdi izslēgti. Kāda mūsu tautiete, pavadījusi vairākus transportus uz Austrāliju, gan sakās redzējusi kādā franču ostā aizbraucam arī žīdu transportus.

Katram pateica, ka darba līgums ilgst 2 gadus. Konsula jautājumi bija parastie: Kad izbraucis no Latvijas? Ko strādājis Latvijā? Ko vācu. laikā? Ko pēc kara? Bijušos karavīrus neatraidīja. Katra formālitāte ilga 3—4 minūtes. Gimenes „rādījās" kopā ar bērniem. Arī veselības stāvokļa izmeklēšana bija ļoti korekta: vispirms asins, urīna un rentgena pārbaudes, tad vispārējās pārbaudes. Pie Austrālijas ārsta pēdējā pārbaude ilga apm. 4 minūtes. To viņš izdarīja tā: kailam lika paceļt rokas, noliekties pie zemes, notupties ceļos, lika pagriezt muguru un darīt to pašu, pārbaudīja acis, zobus, izklausīnāja sirdi un paspaidīja vēdera dobumu. Atraida personas ar rētām, kas cēlušās kuņģa brūces operācijās. Uz zīmītes uzspiež „unfit" — nederīgs vai „Flt" — derīgs.

Visnepatīkamākā ir gaidīšana, kamēr sagatavo dokumentus un iziet ārstu pārbaudes, jo kā jau teikts — informācija ir vairāk nekā trūciga. Katram izceļotājam, kas to spēj, ieteicams pieteikties pagaidu darbam izceļošanas birojā, lai novērstu darbinieku trūkumu un veicinātu ātrāku izkārtošanu. Par informāciju derētu padomāt administrācijai. Labs būtu šāds atrisinājums: katrai izceļošanas valstij novietot atsevišķā vietā sētā savu informācijas dēli, kur savlaicīgi parādītos kancelejas un ārstu paziņojumi. Tādā kārtā atkristu liekā drūzmēšanās, grūstīšanās un skaidrošana gaiteņos. J. S

Atbilde BSP iesniegumam

Baltijas sieviešu padomes prezidijs februārī nosūtīja iesniegumu UN un ASV prezidentam Trumenam, protestējot pret dažu igauņu un lietuviešu izdošanu Padomju Savienībai no Somijas. Iesniegums no UN ģenerālsekretāra ceļojis uz IRO Vašingtonas nodaļu, kas tagad paziņojusi BSP sekretāriātam, ka uz iesniegumu reaģēs IRC galvenais štābs Ženevā.

Atbildē teikts, ka visās lietās par baltiešu nedrošo stāvokli Somijā vai -opzi pnuip ķed 'sļsļīs 'sļodoļ sļīs šanu Padomju Savienībai, nekavējoties jāziņo P. Veisam (Weis): Legal and Political Protection Branch, Preparatory Commission for the International Refugee Organisation, Palais de Nations, Geneva, Switzerland.

VĒSTULES REDAKCIJAI

O. Namdaris, Visbādenā

VAI ES RĪKOJOS PAREIZI?

Izlasot Latvijā Knuta Lesiņa rakstu „Vienkāršotais cilvēks" un V. Baltkalna pret to celtos iebildumus (Latvijā 2. apr. numurā), nevaru piekrist pēdējā domām, ka svešās zemēs mums būtu jāatsakās no sāvām, arī labām un audzinošām, paražām un jāpieņem visas turienes paražas un sadzīves normas. Saprotams, nevar būt iebildumu, ja mēs svešā zemē pārņemam turienes krietnos paradumus, bet nesaprotu, kādēļ mums būtu jāpārņem arī negātīvie ieradumi.

Nesen braucu tramvajā. Iekāpjot jau laikus gala piestātnes vagonā, dabūju sēdvietu. Īsi pirms vagona atiešanas, kad jau viss vagons bija pilns braucēju, iekāpa ar kruķu palīdzību arī kāds kara invalīds. Vagona pavadone divi reizes skaļā balsī uzaicināja dot viņam sēdvietu, bet sēdētāji-vācieši nelikās ne zinis. Tad es — DP atbrīvoju savu vietu kara invalīdam. — Vai es šinī gadījumā rīkojos pareizi jeb man vajadzēja respektēt šīs zemes paražas un palikt sēdot?

Adreses Latvijas redakcijai lūdz paziņot J. Polleiti Italijā, Milanā, V. H. Spilbergā Vācijā, Kārli Auziņu, 40 g. vecu un R. Hiršu mani no World YMCA, Team. 9. Visi šie tautieši ir interesējušies par izceļošanu uz Kanādu.

Mūžības klusumā iegājis „Gaismas pils" autors

Liela latviešu cilvēka un mākslinieka piemiņai

Profesora Jāzepa Vītola dižais gadu skaits (š. g. 26. jūl. būtu pilni 85) un trimdā pasliktinājies veselības stāvoklis lika viņa draugiem jau ilgāku laiku bažīties un rūpēties par ērtāku dzīves apstākļu sagādāšanu, cik nu tas mūsu trimdas apstākļos iespējams. Tādēļ pēc Mūzikas skolas darbības izbeigšanas Detmoldā, kur meistara klasē vēl pulcējās daži no viņa jaunākiem, Latvijā studijas nebeigušajiem audzēkņiem, Vītols ar dzīvesbiedri Anniju pārcēlās uz Lībeku. Tur viņam bija dzīvoklis latviešu slimnīcas ēkā, lai nepieciešamības gadījumā varētu sanemt pienācīgu aprūpi un kopšanu. Un taisni pēdējā laikā Vītola veselības stāvoklis likās atkal stabīls, tā kā bija pamats cerībām, ka viņa mošais gars paturēs virsroku, atkarojot liktenim vēl dažu labu gadu, kas varbūt ļautu pieredzēt pēdējo saules rietu zemē, kurai izskanējusi viņa sirds un par kuru allaž rūpējies viņa prāts. Šīs cerības nepiepildījās . . .

Noslēdzies liels, mūžs un darbs, vienreizīgs, neatkārtojams un neaizstājams. Un par to var sacīt nelaika paša vārdiem, kurus viņš kādreiz bija veltījis draugam Jurjānu Andrejam: „Mūsu pienākums ir piedāvāt savus plecus tiem, kas pēc mums nāk, lai tie mūsu augumu pāraugtu, mums pāri celtos. Spējīgais uz saviem pleciem nes vairākas paaudzes, nesabrūkot zem nastas." Vītola pleci iznesuši divas paaudzes, savu atbalsta un svētības tiesu gaitu sākumam saņēmusi arī trešā. Viņš bija latviešu mūzikas likteņu nesējs un veidotājs no pirmajiem, biklajiem sākumiem līdz tās ieaugšanai Eiropas mūzikas ietvaros un līmenī. Taisni nacionālā plāksnē viņa darbs un gaitas ir tik spilgts paraugs, ka tas liekas pat paradoksāls un to mums vajaga ierakstīt savās sirdīs trimdā, kas pilna tumšas neziņas kā par katra atsevišķo, tā par mūsu tautas likteni.

Jāzeps Vītols dzimis 1863. g. 26. jūl. (pēc vecā stila 14.) Valmierā, Ģimja dzirnavās. Taču Vītolu ģimene drīzi vien pāriet uz Jelgavu, kur viņa tēvs strādā par skolotāju. Vītola skolas gaitas un pirmās mūzikālās mācības, kā arī turienes pilsoniskā vide, ievirzīja jaunekļa gaitas stipri vāciskā ietekmē. No Jelgavas 17 gadu vecumā viņš dodas uz Pēterpili, kuŗas konservātorijā pievērš izcilā krievu komponista Rimska-Korsakova uzmanību, izpelnīdamies kā viņa audzēknis arī viņa mīlestību un atbalstu. 1866. g. Vītols beidz konservātoriju, kur tūdaļ tiek saistīts par paidagogu, pēc sava skolotāja nāves pārņemdams harmonijas un formas klases vadību.

Pēterpils gados, būdams rosīgs un iemīlots mecenāta un izdevēja Beļajeva pulcinātās sabiedrības dalībnieks, Vītols pilnīgi ieauga rosīgajā krievu mūziķu vidē, iegūdams izcilu un materiāli nodrošinātu stāvokli. Cik viegli tādos apstākļos būtu atsvešināties no savas dzimtenes un savas tautas! Taču Vītols, uzturēdams ciešus sakarus ar Jurjānu Andreju un toreiz Pēterpilī pulcējošos neliclo latviešu mākslinieku sabiedrību, drīz vien apzinās savu īsto uzdevumu. Un tā deviņdesmitos gados kopā ar Jurjānu Andreju viņš kļūst par latviešu oriģinālmūzikas pamatu licēju. Tautiskās atmodas kustība atrod viņa mūzikā savu sauclenu atbalsi. Top mūsu koradziesmas neaizmirstamie, vienreizīgie paraugi. Par šo savas darbības posmu Vītols savu 1933. g. iznākušo koradziesmu priekšvārdā pats saka: „Instrumentālmūzikai pretim jutos drošāks; vokālmūzikā turpretim, pateicoties savai toreiz vēl visai vājai latviešu literātūras un valodas pazīšanai, biju neveikls, nedrošs, ja ne pat nolaidīgs tekstu izvēlē . . . Viss tas pēkšņi mainījās, kad iepazinos ar Ausekļa rakstiem, kas, deviņdesmitajiem gadiem sākoties, Pēterpilī iznāca skolotāja un Latv. Labdarīgās b-bas priekšnieka Kažoku Dāva redakcijā . . . es sargāju Ausekļa sējumiņus — kopš gadiem visdārgākos uz mana plaukta, manas greizsirdības objektu . . . Tūlīt pirmais metiens deva „Beverinas dēdoni," 1889. gadā top Gaismas pils.

Vasaras brīvlaikus Vītols bieži izmanto rosīgai darbībai latviešu mūzikas dzīvē, dziesmu svētku rīkošanā, pie gadījuma darbodamies arī kā recenzents ar krietni asu spalvu. Pa to laiku viņa instrumentālkompozicijas iekaro Krievijas mētropoli, paver viņam iespējas Eiropas mērogā. 1905. g. viņa variācijas par tēmu „Ej, saulīte drīz pie Dieva" iegūst Glinkas prēmiju. Viņa darbus izdod Beļajevs Leipcigā, pēc tā nāves viņš kļūst par šī apgāda kurātoru kopā ar dažiem krievu komponistiem.

Latvijas valstij nodibinoties, Vītols ierodas Rīgā kā vispusīgi piedzīvojis mūziķis un paidagogs, jau brieduma gados, ar starptautiski pazīstamu vārdu. Viņš kļūst Nac. operas un Latvijas konservātorijas dibinātājs, kuŗas rektors ir gandrīz nepārtraukti līdz pēdējai mūsu dzimtenes okupācijai.

Šai skumīgajā gadījumā nav vietas Vītola milzīgā mūzikālā mantojuma, viņa darbu plašā klāsta, dziesmu, instrumentālās un simfoniskās mūzikas iztirzājumam. Tie paliek dzīvi un runā paši par sevi. Pieminēsim viņa lielo, cildeno un cilvēcisko personību, kas izaudzējusi mūsu konservātoriju ar visu mūsu vidējo un jaunāko komponistu paaudzi, kas bijusi visas mūsu topošās mūzikas dzīves centrā ar savu padomu, autoritāti, ieciētību, humānismu, humoru un apbrīnojamo. liekas, pārcilvēcīgo enerģiju un pienākuma apziņu.

Profesora Jāzepa Vītola darbs ir paveikts. Tas rāda lielu latvieti, cilvēku un mākslinieku, tas ir ceļš uz augšu un uz pilnību, ar ticību, kas nevar iznīkt, ja neiznīks zemes virsū viss labais un skaistais.

Knuts Lesiņš

Miris Jānis Kreicbergs

Kā Latvju Ziņas vēsta, 13. aprīlī 83 gadus vecumā Stokholmā miris pazīstamais sabiedrības un kultūras darbinieks notārs Jānis Kreicbergs.

Kreicbergs savu atklātības darbu sāka Kr. Valdemāra un Fr. Brīvzemnieka laikā un viņa interešu loks aptvēra ne vien jurisprudenci, bet arī vēsturi un mākslu. Bija Krievijas 1. Valsts domes deputāts, Rīgas latv. biedrības, bēgļu palīdzības organizāciju darbinieks 1. pasaules kara laikā un daudz rakstījis arī laikrakstos. —

Tas pats laikraksts arī ziņo, ka Zviedrijā saņemta ziņa, ka Rīgā 59 g. vecumā miris aktieris un režisors Ernests Feldmanis.

Šim numuram pievienotas 2 lapaspuses, kuŗas saņem ATPŪTAI pasūtinātāji.

Zenta Liepa

Vadātājs

Purvi . . . Purvi . . . Priedes vien.
Ceļi . . . Sveši ceļi . . .
Miglā satinušies brien
Veļi . . . Veļi . . . Veļi . . .

Kuprains bēdu vecis dēd
Ļgns takas malā —
Kad gan, saki, varu spēt
Noklūt ceļa galā?

Kaut kur šķita bārzi viz,
Vālodze tek rasā, —
Baigi spīd vien akācis
Purva zālē asā.

Kur gan vadi, vadātāj,
Gads jau tek pēc gada? —
Daudz vēl dienu, ceļotāj,
Tā tev jāpavada.

Migla . . . Tumsa . . . Staigns ceļš . . .
Vadātāj, jel rimsti! —
Mēdot atbalss priedēs elš —
Grūti? — Purvā grimsti.

Purvi . . . Purvi . . . Priedes vien.
Ceļi . . . Sveši ceļi . . .
Miglā satinušies brien
Veļi . . . Veļi . . . Veļi . . .

Mēģinās tuvāk noskaidrot darba iespējas Francijā

Būtu ļoti nepieciešami latviešu pārstāvju delegācijai nokļūt Francijā, lai tuvāk noskaidrotu darba iespējas un varbūtēju plašāku latviešu izceļošanu uz turieni, atzina LCK amerikāņu joslas delegācija pēdējā sēdē 22. apr. Valkas nometnē. Uzdeva LCK vicepriekšsēdim V. Lambergam šajā jautājumā sazināties ar sūtni Parīzē O. Grosvaldu un saskaņot mūsu rīcību ar pārējo tautību pārstāvju uzskatiem. Prof. P. Starcs apņēmās sagatavot konspektīvu apskatu par mūs interesējošām tālākām izvietošanās zemēm.

Nolēma kopā ar lietuviešiem un igauņiem rīkot 1941. g. 14. un 15. jūnijā uz Padomju Savienību aizvesto baltiešu piemiņas aktus. Izdos arī pastkartes ar šo baigo dienu motīvu attēliem.

LCK uzņēmusi sakarus ar mūsu mākslinieku un dailamatnieku organizācijām, lai rastu iespējas mākslas, darījumu un amatniecības ražojumu pārdošanai ASV.

Iecēla par tautzinātniskās padomes locekļiem J. Dobuli, agr. J. Daģi un agr. J. Purvinski.

Gadā DP apbrauc 3 reizes apkārt zemes lodei

NOSKAŅOJUMA MAIŅA ASV. — DZĪVES APSTĀKĻI ITALIJĀ

DP, kas gada laikā apbraucis trīs reizes apkārt zemes lodei, ir Dr. A. Kaķis. Pavadot „laimīgo" DP izvietošanas transportus, Dr. A. Kaķis bijis 4 reizes Venecuelā, tikpat daudz reižu piestājis Kanādas krastā un Ņujorkā, divreiz iegriezies Vašingtonā un reizi Brazilijā. Pēdējā braucienā Dr. A. Kaķis Venecijā saņēmis atvaļinājumu un caur Austriju atgriezies Eslingenā. Italijā Dr. A. Kaķis bijis tieši pirms vēlēšanām, līdz 14. aprīlim.

„Vispirms, ar lielu pompu sanemti, iebraucām Triestā", — stāsta Dr. Kaķis. Šķiet, ka triestieši, par lēmumu pievienot to Itallijai, ļoti apmierināti. Ostā redzējām vairākus ASV kara kuģus. Tālāk izbraucām uz Veneciju. Sarunās italieši izteica pārliecību, ka vēlēšanās komūnisti zaudēšot. Tas arī piepildījās. Man bija izveidojies ieskats ka Itallijā smagi jūt kara sekas, ka redzēsu trūkumu, bezdarbu un nabadzību. Venecijā un arī citās pilsētās tomēr redzēju precēm pārpilnus veikalus. Brīvā tirgū var dabūt visu. Sviestu, gaļu, augļus, drēbes, apavus, rotas, vīnu, amerikāņu cigaretes . . . Skalti tik liras un pērc! Vienkāršam strādniekam zemākā dienas alga esot 1200 liras. Tikpat maksā 1 kg sviesta. Šķiet, ka arī darbu var atrast. Katrā ziņā, iespaids ir tāds, ka dzīve Italijā ir daudz labāka nekā Vācijā.

Martā 20 dienas biju Ņujorkā un Vašingtonā. Raksturīga ir noskaņojumu maiņa amerikāņos. Tautā nobriest pārliecība, ka vēl tālāka piekāpšanās komūnistiem jau būtu tieši draudi ASV drošībai. Ja pirms gada caurmēra amerikānis vēl atminējās vārdiņu „sabiedrotais", tad tagad ik uz soļa dzird pretējo. DP ielaišanas jautājums ASV vēl neskaidrs. Prombraucot pēdējā versija bija, ka it kā saņemšot visu instanču apstiprinājumu priekšlikums, ka katrs štats pieprasīšot sev vajadzīgo DP skaitu, dodot arī darbu un novietošanas garantijas.

Ņujorkā satiku kādu tautieti, kas ar sievu nepilna gada laikā jau ietaupījis 1500 dolarus. Sieva strādā par šuvēju, pats restorānā. Neviens no atbraukušiem latviešiem nav palicis bez darba un nodrošinātas eksistences. Savu pieredzējumu rezumējumā varu teikt, ka visvieglāk darbu atrast ASV. Tur var labi nopelnīt tieši fiziskā darbā, arī nekvalificētā. Dienvidamerikas valstis turpretim izredzes ir vienīgi kvalificētiem ārodniekiem. Kanādā stingri jālevēro noslēgtie darba līgumi.

Vašingtonā tikos ar sūtni A. Bilmani. Viņš ir možs un ciņas spara pilns. Sūtnis daudz raksta par Baltijas jautājumiem presē, publicē grāmatas un rosīgi piedalās sabiedriskā dzīvē. Plašāku informāciju par mūsu jautājumu sūtniecību kavē ierobežotie līdzekļi. Sūtnis negātīvi izteicās, ka tautieši Vācijā pārāk cenšoties pēc skanīgiem amata nosaukumiem. Vācijā mums esot nepieciešama vienota, visus nogrupējumus aptveroša trimdas dzīvi kārtotāja vadība, bet ne valdība.

Kanādas durvis tagad ir vaļā visiem, kas var izkārtot sev individuāli darba līgumus ar turienes firmām un uzņēmumiem. Šajā ziņā vajadzētu lielāku aktīvitāti. Man palika iespaids, ka uz plašāku emigrācijas likumu Kanādā tik drīz nav ko cerēt.

Uz Sidneju un Melnburnu man bija izdevība aizbraukt nupat, tomēr izšķiros pavadīt atvaļinājumu pie ģimenes ābeļu ziedu laikā Eslingenā. Gadā, saskaitot nobrauktos km, esmu 3 reizes apbraucis apkārt zemes lodei, vairākus tūkstošus DP pavadījis pretim jaunai dzīvei. Tagad jāatpūšas un tad jāpošas arī pašam."

H. M.

Emigrācijas iespējas privāti dzīvojošiem

BALK vicepriekšsēdis J. Amtmanis mūs informē, ka franču komisija, kas pārbaudīs Minchenes apgabala privāti dzīvojošos DP emigrācijai uz Franciju, sniegs interesantiem informāciju Minchenē, Luitpolda kazarmās, 5. bloka teātŗa zālē, 29. aprīlī pl. 14.30. Turpat 6. maijā informāciju par privāti dzīvojošo DP imigrāciju sniegs angļu komisija.

Ilze Šķipsna

OTRĀ KRASTĀ

NOVELE

Mēs satikāmies piestātnē. Viņa stāvēja pie vilcienu saraksta un neredzēja manis. Es uzliku roku viņai uz pleca, viņa atgriezās un pasmaidīja, un es pēkšņi jutu, ka šai smaidā atplaiksnīja visu nākamo dienu skaistums un mana laime.

Biletes jau bija man kabatā, mēs gājām uz vilcienu. Piestātnē krēsloja rīts. Viņa vingri soļoja man pa priekšu, un pret akmens grīdu skanēja viņas kalnietes zābaki. Mugursomu viņa bija pārsviedusi pār vienu plecu, un rokā tai bija pelēka sega. Es pasmaidīju. Tātad viņa tiešām gribēja īsti kāpt, kā bija solījusies, nevis tikai pastaigāties kalnu piekājē.

Vagonā viņa atrada ērtu vietu pie loga. Bija krēslains un vēss. Mēs abi mazliet drebējām, un es viņu ietinu segā.

„Kaut mēs būtu jau kalnos," viņa ilgodamās sacīja. Tad viņa atbalstīja galvu man uz pleca un pievēra acis. Viņa aizmiga un, vilcienam lēni šūpojoties, nogulēja līdz Minchenei.

Man miegs nenāca. Sēdēju mierīgs, baidīdamies viņu iztraucēt, un vēroju, kā gaisma lēni izplētās laukos. Lēca saule. Pirmā salna atspoguļoja iesārto gaismu. Man šķita, ka vilciens ar lielu joni skrien pretī dienai. Es pasmaidīju. Tikama pašapziņa glāstīja mani visu laiku ar tādu pašu maigumu, kā viņas galšā cirta, kas nejauši aizkāra manu kaklu.

Pie Minchenes viņa atmodās un viegli nopurināja no sevis miegu kā baltas sniegpārslas no mētelja atlokiem. Viņa smaidīja un lūkojās tālumā, gribēdama saskatīt kalnu kontūras.

Piestātnes lielajā burzmā viņa palīdzīgi soļoja man blakus, mazliet drebinādamās un prātodama par vēso dienu, kas mūs glāstīja svaigiem, stingriem pirkstiem.

Es taujāju pēc vilciena, ar ko mums vajadzēja braukt tālāk. Viņa izbrīnā pacēla savas platās, dzeltenīgās acis.

„Berchtesgādena?" viņa vaicāja pārsteigumu balsī. „Es taču tur . . . Var tad mēs negribējām braukt uz Garmišu?"

„Mēs jau īsti nenorunājām," es iesmiedamies sacīju. „Vispirms tu taču teici, ka tev vienalga. Tu jau gribēji kalnus, ne pilsētas."

„Varbūt," viņa īsi atteica, spraukdamās pilnajā vagonā. Es uzcēlu viņas mugursomu uz plaukta un, salocījis segas, uzliku tās uz savējās, lai viņai būtu kur sēdēt. Viņa tomēr gribēja skatīties ārā un palika stāvot pie loga, pieri atspiedusi pret nosvīdušo rūti. Garām skrēja nepazīstamas ainavas. Mēs runājām gan šo, gan to, reizēm sasmaidījāmies, vērojot kādu mazu tirolieti milzīgās ādas biksēs vai divas runātīgas šejienietes sārtiem, apaliem vaigiem kā dzijas kamoliem. Vēlāk mēs atvērām logu, spirgts vējš sitās sejās, un es, piellecies viņai drusku tuvāk, klusu dziedāju. Es zināju, ka viņai patīk mana dziedāšana, un arī tagad viņa klausījās tik ieļūtīgi, ka man gribējās satvert viņas pirkstus un cieši saspiest tos savā lielajā plaukstā. Tomēr es to nedarīju, pietikdams ar prieku, ko deva viņas klātiene un doma, ka mūs gaida daudzas gaŗas, skaistas dienas.

Mēs braucām ilgi, bet viņa nenogura, un bezrūpība un vieglums, ar kādu viņa tvēra parādības visapkārt, mani dīvaini aizkustināja. Viņa klusi čaloja, un es, viņā klausīdamies, raudzījos pasaulē ar viņas savdabīgo skatienu. Pasaule man kļuva tāla un plaša, visparastākie cilvēki negaidot likās interesanti, spalvu kušķis pie kāda kalnieša cepures pārvērtās bārdas dzenamā slotiņā, un pat stulbais teļš dzelzceļa malā pēkšņi ieguva gudru sejas izteiksmi un paskatījās uz mums lielām, saprātīgām acīm. Viņas valoda bija tik dzīva, ka man šķita, ka vārdiem ir kājas un rokas un tie veikli izskrien pasaulē, sagrozīdami visu pēc sava prāta.

Kalni jau meta savas lielās ēnas ielejā, un iezilgana vakara krēsla plūda un skalojās gar vagona logiem. Beidzot viņa aizgriezās prom no loga un, atspiedusies pret sienu, klusu nopūtās.

„Kaut mēs būtu jau kalnos," es atsmaidiju.

Tas bija tiesa. Ieleja kļuva šaurā. kalni augsti un tuvi. Virsotnes, vēl vakara saulē kaisdamas, mirdzēja tepat tuvumā.

„Berchtesgādenā." viņa teica klusi un sapņaini, it kā runātu par kaut ko pazīstamu.

„Kalnos — ar tevi," es teicu pavisam klusi. Vārdi pagaisa riteņu klaboņā un lauzu čaŗās. Viņa tos laikam nedzirdēja.

Vilciens apstājās ar vieglu grūdienu un braucēji steidzīgi sarosījās. Es paņēmu abas somas, un steidzīgā laužu plūsma mūs ātri iznesa cauri piestātnei. Ārā mēs abi reizē apstājāmies un līdz ar vēso vakara gaisu uzņēmām sevī kalnus, debesis, rudeni un vakaru. Mēs nerunājām ne vārda, un kad es pēc brīža viņā paskatījos, ap viņas muti vēl vidēja pusizdzisis, bezrūpīgs smaids, bet acis bija nopietnas un bijīgas. Viņa stāvēja un raudzījās kalnu smailēs, kas vēl mirdzēja augstas un gaišas.

Krēsla bija kļuvusi bieza un tumši zila. Kāds steidzīgs gājējs mūs nejauši pagrūda, mēs saskatījāmies un sākam, iet. Nespodri piestātnes uguni un pelēki, nevaļīgi cilvēki mums palika aiz muguras. Mēs iegājām dzestrā, ļoti mierīgā naktī. Plats, gluds ceļš veda gar kalna strautu uz latviešu nometni.

Bija ļoti kluss. un es dzirdēju tikai viņas mierīgo elpu un to, kā skanēja viņas kalnietes zābaki, viegli atsizdamies pret ceļu. Es uzmanīgi spēru īsākus solus, un mūsu kājas gāja vienādā, mierīgā rakstā. Mēs bijām divi vien tumsas apņemtajā ceļā, un man šķita — arī pasaulē.

Nometnes uguns pazibēja starp kokiem. Man bija žēl. Es būtu gribējis tālu un ilgi iet tādā kopējā solī.

Nometnē mūs saņēma laipni un draudzīgi, un jau pēc īsa brīža mēs bijām viesu telpā. Viņa jautri apgriezās istabas vidū uz papēža un sauca:

„Kaut nemaz nebūtu šīs nakts! Kaut mēs jau varētu iet un kāpt, un rāpties!"

Tomēr viņas balsī es dzirdēju neapzināta noguruma skaņu.

„Atpūtīsimies un tad," es gribēju būt prātīgs, bet arī manī jau sila nepacietība.

„Kū jums tik, aizbildņa kungs!" viņa smiedamās teica zemā balsī. „Labāk ēdīsim vakariņas!" Viņas rokas uzklāja baltu dvieli pelēkā galda stūrim un sagrieza maizi vienādās, gludās šķēlēs. Bīju izsalcis un labprāt sēdos viņai pretim . . .

Pēc vakariņām, kamēr viņa saslaucīja saujā maizes druskas un sagrieza maizi rītdienai, es uzgāju augšā pierakstīties nometnes policijā. Durvīs es vēl atgriezos un saucu:

„Būšu tūliņ atpakaļ. Iesim varbūt vēl staigāt?"

„Kur nu šovakar," viņa iesaucās jautrā pārsteigumā un pavicināja ar roku.

Es steidzos pa garo gaiteni, pa logu vērodams vakaru. Debess mala, ko nealzsedza kalnu tumšā siena, bija skaidra un gaiša. Patiesi, tik noguruši jau mēs nebijām, lai vēl nepaietu kādu gabaliņu pa naksnīgo ieleju.

Tumšajā gaiteņa līkumā ieskrēju kādam krūtīs.

„Na nu, vecīt, vai tad acis kalnos iekārušās, ka zemes lietas nemaz vairs nesaredzi?" pirdzīgi teica kāda plata un slinka balss, un liela roka neatvairāmi pastūma mani no ceļa. Es brīdi apstulbu, pie sienas piespiests, tad metos gājējam pakaļ, kas, garus soļus mezdams, bija jau pazudis līkumā.

„Vili," es saucu, „Vili, pagaidi taču!"

(Turpinājums sekos)

Chronika

Vijolnieks Kārlis Vestens no Vācijas pārcēlies uz Zviedriju un spēlēs Norčēpingas simfoniskajā orķestrī, kur jau darbojas arī vijolnieks K. Ozoliņš.

Baltiešu mākslas amatnieki — igauņi, latvieši un lietuvieši Zviedrijā apvienojušies kopīgā organizācijā, kas Stokholmā iekārto un ar 1. maiju atvērs kopīgu mākslas amatniecības izstrādājumu veikalu.

LPB britu joslas kopa jūnijā paredzējusi rīkot rakstnieku dienas Gēstachtā, Lībekā, Oldenburgā uc ar amerikāņu joslas rakstnieku piedalīšanos, kā arī koncertu Lībekā. Kopas sekretāra pienākumus V. Neimaņa vietā uzņēmies Hugo Krūmiņš (24b) Flensburg, DP Camp Antwerpen.

T. t. s. māksla dejā un dziesmās — tā saucās Starptautiskās sieviešu ligas trīsdaļu sarīkojums 24. un 25. apr. Minchenē, kurā piedalījās igauņu, latviešu, lietuviešu poļu, ukraiņu un baltkrievu tautas deja un dziesmu kopas.

Trimdas rakstnieki — autobiogrāfiju krājuma 1. daļu izdevis Vilis Štāla apgāds Kemptenē. 1 daļas saturā L. Bērziņa, Fr. Plostnieka, M. Valtera, Fr. Jansona, J. Jaunsudrabiņa, P. Gruznas, J. Sarmas, Angelikas Gaillites, V. Damberģa, P. Jēgeres-Freimanes, Edg. Ārdenša, A. Iksena, K. Kārkliņa un A. Svābes autobiogrāfijas, autobiogrāfiski raksti, rakstnieku ģimetnes un bibliogrāfiskas piezīmes. Virsredaktors P. Ērmanis, redaktors A. Plaudis, O. Stendera vāka zīmējums.

Grimmu Pasaku kōnims Strazdabārdis ar M. Gaujas ziņotu vāku un ilustrācijām izdevis Grāmatnieku apgāds Berchtesgādenā.

Keress zaudē Botviņikam

PASAULES MEISTARSACĪKSTES ŠACHĀ

Pasaules meistarsacīkstēs šachā 23. apr. Maskavā nobeidza divreiz pārtraukto Botviņika — Keresa partiju. Spēle ilga tikai 15 minūtes, pēc kam Keress padevās. Keresam neveicās arī svētdien, spēlu 17. kārtā. Jau pēc nedaudziem gājieniem sacensībā pret Smislovu igauņu šachists zaudēja bandinieku. Partiju pārtrauca ar Smislova noteiktām uzvaras izredzēm. Botviņika un Eives sancensība jau pēc 29. gājiena beidzās neizšķirti. Stāvoklis pēc 17. kārtas: Botviņiks 9,5 p., Keress 7,5 (1 pārtr. part.), Reševskis 6,5, Smislovs 6 (1), Eive 3,5 punkti.

ANGLIJA—INDIJA 3—1

Šīgada pirmajā Devisa kausa izcīņas sacensībā tenisā Anglijas vienība Londonā tika 3—1 vadībā pret Indiju, kvalificējoties 2. kārtas spēlēm 11. maijā Oslo pret Norvēģiju.

MŪSU JAUNATNES UZVARA

Latviešu jaunatnes izlases basketbolisti sacīkstē Šeinfeldā uzvarēja spēcīgos lietuviešu jauniešus 44—33. Mūsu sportam skaisto uzvaru guva Baikštis, Baumanis, Erdmanis, Liepa, Raiskums (visi Vircburga), Richters (Gīsene) un Kirsis (Eslingena). 2. maijā Kemptenē latviešu jaunatnes vienība sacentīsies ar igauņiem un, ja uzvarēs arī tos, būs baltiešu jauniešu meistars basketbolā.

Vimbledonas stadions Londonā, kur 100.000 skatītāju sestdien noraudzījās Anglijas futbola kausa izcīņas finālu.

Mančesteriešu izcīna Anglijas kausu futbolā

Manchester United vienība 24. aprīļa pēcpusdienā guva 4—2 uzvaru pret Blackpool vienpadsmitu un izcīnīja populārāko futbola trofeju pasaulē — Anglijas kausu. Saistošo sacīksti Londonas Vimbledonas stadionā, kad vēl 20 minūtes pirms spēles beigām 2—1 vadībā bija Blackpool laudis, noraudzījās 100.000 skatītāju, to vidū Anglijas karaļpāris.

Abesinija — jauna sporta zeme

Abesinijas galvaspilsētā Adisabebā nesen darbu sāka 2 zviedru sporta instruktori. Jau pirmās sacīkstes pierādīja, ka piepildīsies viņu nodoms īsā laikā abesiņos radīt lielu interesi par sportu. Par sarīkojumu jūsmoja pats ķeizars Heile Selasī, viņa ministri un deputāti. Karogiem greznotajā laukumā sacensības ievadīja 700 karavīru vingrojumi. Sekojošās vieglatlētikas sacīkstes izpelnījās daudz aplausu, kaut lielākai daļai skatītāju par visu redzēto bija grūti spriest, jo tādu sarīkojumu redzēja pirmo reizi savā mūžā. Vieglatlētu cīņas sākās ar 110 m barjerskrējienu. Pēc 4 mēnešu trenina uzvarēja kadets Tahīrs Eltirijs, kas pa nelīdzeno un zāļaino laukumu distanci veica 16,5 sekundēs. Augstlēkšanā, kur nākotnē gaidāmi vislabākie sasniegumi, 1. v. ar 1,65 m rezultātu ieguva Zeguiss Jamero. Pēc daudzām citām disciplīnām sacensības beidza ar kārtslēkšanu. Kārtis sportistu lietošanā bija tikai 2 mēnešus un treniņi tikko sākti. Uzvarētājs Tekle Voldemariams tomēr pareizā un skaistā stilā pārlēca 3,15 m, izraisot skatītāju vislielāko sajūsmu. Pēc šīm sacensībām nolēma, ka maija beigās notiks Abesinijas pirmās meistarsacīkstes vieglatlētikā. A. Gr.

Latviešu baleta jaunajā uzvedumā „Pēdējais sapnis" ir skaists paukošanas skats. Rūdolfs Saule ar savu partneri pauko ļoti veikli. Un tiešām: viņi bijuši skolā pie mūsu meistara Z. Kaktiņa.

Ojārs Ritums, mūsu ledushokejists, kas spēlē HCA vienībā, pašreiz savainots. Viņš arī sanaukstējies un sportistam tagad ir gultas režīms.

Fišbachas latviešu šachisti Nirnbergas un Firtas vienību meistarsacīkstēs uzvarēja vācu izlasi Gehörlose 6—4. Pie pirmā galdiņa mūsu meistars Endzelīns un Eds spēlēja neizšķirti. Nepiedaloties Endzelīnam, Fišbachas nometnes ziemas turnīrā uzvarēja Draviņš, 2. Liepaskalns, 3. Auzāns.

Amerikāņu joslas meistarsacīkstes šachā notiks no 14.—22. maijam Fišbachā. Sacensības risināsies 2 posmos. Piedalīsies E. Zemgalis, K. Ozols, L. Dreibergs, A. Zirnis, L. Endzelīns un 3 apgabala sacīkšu uzvarētāji.

Amerikāņu joslas meistarsacīkstēs basketbolā, kas sākās sestdien Darmštatē, pirmo reizi piedalās arī Gīsenes Daugavieši. Kvalifikācijas sacensībā gīsenieši uzvarēja B klases meistaru Fišbachas YMCAs vienību 78—32 (40—17). Daugaviešos spēlēja Stāls (ieguva 22 p.), Šules (18), Bumbērs (14), Richters (13), Tīlmanis (7), Vītols (3), Ozoliņš (1), Raiskums un Maihūbers, bet zaudētājos Kuplis (10), Dumpis (8), Šics (6), Birģelis (5), Budulis (3) un Ozols.

Anglu joslas meistarsacīkstes galda tenisā notiks maijā Lībekā. Dalībnieki jāpiesaka līdz 15. maijam V. Pētersonam: (24) Lübeck, Walderseestr. 43—5.

Eslingenas YMCAs latviešu basketbolistus pēc R. Dekšenieka aizbraukšanas trenēs Juris Klaviņš, kas blakus sporta darbinieka uzdevumiem tagad izmācījies arī sudrabkaļa amatu.

Ieguvis Jobenness Kotkas atkal izcīnījis PSRS meistartitulu grieķu-romiešu cīņā smagā svarā. Kotkas pasaules klases cīkstonis ir jau vairāk nekā 10 gadu.

Filmas par futbolu kļūst modernas. Padomju Savienībā top filma „Centra uzbrucējs", kuras saturā attēloti Maskavas Dinamo vienības panākumi Londonā. Itālijā gatavo 2 futbola filmas: „5—0" un „Parmas herocgiene". Anglijā uzņem filmu: „Arsenal vienības noslēpums".

Vācijas-Šveices valstu šacīkste futbolā iespējama vēl šogad, paskaidro vācu starptautiskais futbola tiesnesis Dr. Bauers.

Vācijas valstsvienību futbolā mēģina komplektēt treneris Seps Hernbergers. Pašreiz min šādu sastāvu: Jāns, Janess, Streitle, Kupfers, Tibelskis, Sings, Lēners, F. Valters, Konens, O. Valters un Varis.

Filmu atkal atmēmusi amatieru sportam 2 slavenības: St. Moricas olimpisko spēļu uzvarētāja daiļslidotāja Anna Barbara Skote (Kanāda) un slaloministe Grēta Frēzere (ASV) pārgājušas profesionālajos.

Stenlejs Metjūss, Blackpool labās malas uzbrucējs angļu laikrakstu kritikās atzīts par Anglijas šīs sezonas labāko futbolistu.

„Stiprākais cilvēks pasaulē" tagad ir ASV aģģeris Džons Deviss, trīskārtējais pasaules meistars svara celšanā, kam pieder visi pasaules rekordi abrocīgajās celšanas disciplīnās. Devisa rekords olimpiskajā trīscīņā 1946. g. bija 425 kg, 1947. g. 455 kg un šomā, ka līdz Londonas olimpiskajām spēlēm viņš spēs celt 470 kg. Tas būtu fantastiski.

Nils Karlsens, zviedru „slēpošanas karalis" un St. Moricas olimpisko spēļu uzvarētājs maijā dosies laulībā. No sporta viņš vēl nav nodomājis aiziet.

„Zviedru cīkstoņi Londonas olimpiskās spēlēs var izcīnīt 4 zelta medaļas," pēc Zviedrijas meistarsacīkstēm grieķu-romiešu cīņā raksta „Idrousbladet". Laikraksts tomēr domā, ka tā zviedru vienība, kas 1936. g. piedalījās Berlīnes olimpiskajās sacensībās, tagadējo izlasi uzvarētu 5—3.

Džo Valkots ir pārskaities uz Džo Luisu. Abu melno bokseru cīņa pasaules meistarībā risināsies 23. jūnijā Nujorkā. Pirms aizbraukšanas uz Londonu Luisam ar Valkotu bija satikšanās kādā naktsklubā. Luiss savam nākamajam pretiniekam lika gaidīt 4 stundas. Sadusmotais Valkots par Luisu žurnālistiem teica: „Šo mechanisko bokseri varu sist ar knock-out katrā laikā. Luisa stils no 1936. gada, kad ar to cīnījos pirmo reizi, nemaz nav mainījies. Ja jau 12 gados nekas nav grozījies, tad jādomā, ka pasaules meistara pieeja cīņai nemainīsies arī līdz 23. jūnijam."

Vācijas vecākais vieglatlētikas rekords ir 1928. g. sasniegtais Helmūta Kerniga 20,9 sek. rezultāts 200 m skrējienā. Jaunākais rekords: Nake augstlēkšanā 2,017 m (1944.g.).

Padomju Savienības zelta krājumi palielinājušies par 170 milj. dolāru

Pēc ASV federālo rezervju padomes ziņām Padomju Savienība bijusi vienīgā valsts, izņemot ASV, kas 1947. g. palielinājusi savas zelta rezerves. Padomju Savienībai, kas vienmēr izvirzījusies zelta ziņā otrā vietā pasaules bagātāko valstu starpā, pēc amerikāņu ziņām tagad esot zelta rezerves pavisam apm. 2.6 miljardu dolāru vērtībā. Pagājušā gadā viena tā esot palielinājusi šos krājumus par apm. 170 miljoniem dolāru. Anglija palikusi trešā vietā ar zelta rezervēm ap 2 miljardu dolāru vērtībā, bet Šveice ceturtā vietā ar apm. 1,2 miljardiem dolāru. DM.

DAŽOS VĀRDOS

Divas svešas zemūdenes, kas pēc tuniku preses ziņām nākušas no ziemeļiem, izbraukušas cauri Marmara jūrai tuvu gar Istanbulu.

Čechoslovakijas - Bulgārijas draudzības pakts parakstīts Prāgā, kur „Avivas" lidmašīnu fabrikas šim gadījumam par godu pārdēvētas par „Dimitrova fabrikām". Pats Dimitrovs Prāgā teicis, ka no kara neesot ko baidīties, jo visas tautas gribot mieru un visas domstarpības varot nokārtot miera ceļā.

Sudrabkāzas pirmdien svinēja Anglijas karaļpāris, un visa Londona bija greznota apsudrabotiem cipariem — 25.

Zviedrija un Polija parakstījušas tirdzniecības līgumu. Polija dos ogles, dzelzi, tēraudu, cinku, sāli, cukuru un tekstilpreces, bet saņems cellulozi, rūdu, lodīšu gultņus, zirgus un silkes.

Četras angļu flotes vienības, to vidū viena zemūdene, kas manevrēja Vidusjūrā, norīkotas laupītāju gūstīšanai, kas nolaupījuši 127.000 mārciņu sterliņu no angļu flotes kases Maltas salā.

Pārmeklējot ukraiņu DP nometni Jaunulmā, vācu kriminālpolicija nošāvusi vienu ukraini, kas mēģinājis bēgt. Sākušies nemieri un viens vācu policists smagi ievainots. Kārtību atjaunojusi amerikāņu militārā policija.

Somijas parlamenta satversmes komisija ar rakstu ārpolitiskai komisijai ieteikusi ratificēt līgumu ar Padomju Savienību.

Alus darīšanas aizlieguma amerikāņu un angļu joslā atcelts. Turpmāk darmās 1.7 proc. alu, bet to varēs saņemt tikai, nododot 50 gr maizes kuponu par 1,5 l alus.

Meža cūku apkarošanai Bavārijas militārā valdība izsniegs vāciešiem 500 armijas šautenes.

Austrieša tiesām jādod iespēja iztiesāt sūdzības prot DP, ierosinājis Austrijas tieslietu ministrs. Ierosinājums nodots sabiedroto padomei Vīnē.

Komūnisti Kinā atguvuši savu agrāko galvaspilsētu Jenanu, ko zaudēja pirms vairāk nekā pus gada. Zaudējumu atzīst arī nacionālā valdība.

Pārsteiguma manevriem Ziemeļjūrā, kas notiks nākošā mēnesī, sagatavo arī „kapitālus" angļu flotes kuģus, kas pagājušā gadā izņemti no ierindas, ziņo „Daily Mail". Manevros vairāk nekā 100 lidmašinas sadarbībā ar zemūdenēm „uzbruks" flotes vienībām, kuŗās ietilps divi 35.000 t kaujas kuģi, viens kreiseris, viens aviācijas bazes kuģis, 11 iznīcinātāji, 10 zemūdenes un 4 fregates.

Itālija gatava piedalīties 5 valstu paktā

KREISIE SOCIĀLISTI NEAPVIENOSIES NEDZ AR KOMŪNISTIEM, NEDZ SARAGATA PARTIJU

Itālijā pēc vēlēšanām iestājies zināms iekšpolitisks atslābums, tomēr no Ziemeļitālijas vēl ziņo par atsevišķām sīkām sadursmēm starp naidīgiem politiskiem negrupējumiem. Komūnistiska apvērsuma briesmas valdības aprindās patlaban uzskata par novērstām. Daļa ārzemju komentātoru temēr brīdina nepārvērtēt vēlēšanu izmāksmu, kas gan uzskatāms par krietīgo demokratu uzvaru, bet ne par komūnistu sakāvi. Jaunajai valdībai, kas gaidāma 10. maijā, būs jārīkojas ļoti aktīvi, lai nostiprinātu vēlēšanu panākumus.

Nezīmīgākās vēlēšanu atskaņas patlaban ir kreiso sociālistu lēmums par pilnīgi pastāvīgu politiku, nepievienojoties ne komūnistiem, ne Saragata mērenajiem sociālistiem. Šo lēmumu uzskata par „tautas frontes" pozīciju vājināšanu.

Petro Nenni vadītā radikālo sociālistu partija, kas līdz šim ietilpa „tautas frontē", kopā ar komūnistiem, savā pēcvēlēšanu kongresā izšķirusies neapvienoties nedz ar komūnistiem, nedz ar labā spārna sociālistiem, bet izveidot savu patstāvīgu partijas organizāciju. Kongresa sasaukšanu pieprasīja galvenokārt tie kreisā spārna sociālisti, kas pārmeta savam vadītājam Nenni sociālistu partijas saškelšanu. „Nenni spārnam" atdalīties no sociālistu partijas un izejot vēlēšanās kopā ar komūnistiem, sociālisti esot zaudējuši vairākus vēlēšanu apgabalus, kas pirms tam uzskatīti par sociālistiskiem.

Komūnistu vadītājs Toliati paskaidrojis, ka vēlēšanu rezultāti neatbilstot tautas patiesai gribai, bet komūnisti tomēr esot relātīvi ieguvuši vairāk balsu nekā satversmes sapulces vēlēšanās. Komūnistiskais senāta loceklis Skočimaro izteicies, ka „tautas fronte" nesadarbošoties ar jauno valdību, bet palikšot opozicijā, jo sadarbība ar kristīgajiem demokratiem nozīmētu nodevību pret „tautas frontes" ideju. Milānā piektdien esot apcietinātas daudzas personas, kas it kā piedalījušās komūnistiskā sazvērestībā policijas varas pāremšanai komūnistu uzvaras gadījumā. Par atsevišķām sadursmēm ziņo no Ziemeļitālijas, un arī Dienviditalijā piektdien notika vairāki starpgadījumi. Pie Neapoles komūnistiem neizdevās ieņemt kādas pilsētas valdes namu un baznīcu, arī Romas tuvumā apspiests kāds komūnistu dumpis, bet Genuiā nekomūnistiskie pilsētas domas locekļi prasīja komūnistiskā pilsētas galvas atkāpšanos.

Ministru prezidentam vietnieks republikānis Pačardi atkāpies no sabiedriskās kārtības ministra postenā, jo viņa uzdevums esot veikts un komūnistu sacelšanās vairs nedraudot. UP gan ziņoja, ka viņš atkāpies republikāņu partijas vājo vēlēšanu panākumu dēļ. Pačardi piektdien kādā runā pieminēja, ka kādā Milānas komūnistiskā iecirknī komūnisti neesot ieguvuši pat tik daudz balsu, cik tiem ir reģistrētu biedru šai iecirknī, ko dēvēja par „italu Staļingradu".

De Gasperi preses konferencē 300 korespondentiem izteicās, ka valdībai vajadzēšot novērst nākotnē politisku streiku iespējas, nelerobežojot gan strādnieku vispārējās streika tiesības. Svarīgs ir apstāklis, ka komūnisti kontrolē 75% no visām arodbiedrībām. Ministru prezidents citā runā izteicies, ka Italija varētu pievienoties 5 valstu paktam, ja vien grozītu dažus Itālijas mierlīguma pantus. AP ziņo, ka 5 valstu apvienības izpildkomitejas slepenajā darba kārtībā esot arī pants par Itālijas uzaicināšanu pievienoties paktam. To oficiāli paziņošot pēc jaunās italu valdības sastādīšanās.

„Unita" uc. italu komūnistu laikrakstu apsūdzības par nelikumībām vēlēšanās atkārtojusi arī padomju prese. Garīdznieki esot nobalsojuši daudzas reizes, un Udinē nodots 2246 balsu vairāk nekā tur esot balstiesīgo. Agrākais ASV vēstnieks Kennedijs Parīzē Itālijas vēlēšanu izmākumu uzskata nevis par nomierinošu, bet gan brīdinošu, un norāda uz 35% balsu par labu komūnistiem. Esot aplami „tautas frontes" neveiksmi uzskatīt par lielu demokratijas uzvaru. Līdzīgi izsakās „Daily Mail" līdzstrādnieks Aleksandrs Klifords. Vairums amerikāņu, angļu un franču laikrakstu tomēr vēlēšanu iznākumu Itālijā komentē kā ļoti svarīgu pozitīvu sasniegumu.

BBC, NYHT, DM

Jaunas nostājas Palestīnas jautājumā

(Turpinājums no 1. lpp.)

laidis varbūtību, ka arī Anglija piedalītos kārtības nodrošināšanā Palestīnā ar tādiem pašiem spēkiem kā citas valstis.

Gandrīz visas aģentūras ziņo, ka Anglijas valdība acīm redzot grozījusi savu nostāju Palestinas jautājumā. Pēc „Evening Star" ziņām valdība gan esot noraidījusi ASV ierosinājumu atstāt angļu karaspēku un pārvaldi Palestīnā uz nenoteiktu laiku, bet esot iespējams, ka visus spēkus tomēr līdz 1. augustam neizvāks. Koloniju ministrs Krīčs-Džoness, kas pārstāv Angliju Drošības padomē, esot saņēmis instrukcijas saistīt šo grozījumu ar šādiem priekšnoteikumiem: 1. lai UN galigi vienojas par mandātu Palestīnai, 2. lai atsakās no Palestīnas dalīšanas plāniem, 3. lai angļu atbildība par Palestīnu nebūtu lielāka kā citām valstīm.

UP savukārt ziņo, ka ASV būtu ar mieru nosūtīt uz Palestīnu stipru kara jūrnieku diviziju un vairākas flotes vienības, bet atkal tikai ar priekšnoteikumu, ka kārtības uzturēšanā piedalās arī citas valstis.

NYHT, DM, BBC, NZ

„Dr. Zāgars atklāj sabiedroto kaŗa plānus"

ČERČILS GRIBĒJIS APVIENOT OTRO UN TREŠO PASAULES KARU

Ar šādiem virsrakstiem kāda Nujorkas avīze sniedz ziņu par latvieša Dr. Valdemāra Zāgara, Saskiēnas augstskolas tautsaimniecības profesora priekšlasījumu. Pieminot, ka šis priekšlasījums bijis viens no visvairāk apmeklētajiem, laikraksts turpina:

„Dr. Zāgars, dzimis latvietis, ieguvis tautsaimniecības doktora gradu Rigas universitātē. Latvijas valdība viņam uzticējusi svarīgus tautsaimnieciskus darījumus un augstus amatus, un tūlit pēc otrā pasaules kara viņš kļuva par saimniecisku padomnieku amerikāņu militārajai valdībai Bavārijā.

Savā priekšlasījumā Dr. Zāgars iztirzāja Austrumeiropas stāvokli, šumā pakavēdamies arī pie Baltijas valstu vēstures. Pastāvīgi krievu iebrukumi un uzkundzēšanās radījusi Baltijas tautās naidu. Baltieši ir ideoloģiska gara pilni un necieš ne krievus, ne vāciešus. Nacionālisma attīstība un sociālās reformas pēc krievu revolūcijas vēl vairāk stiprināja šo tautu antagonisko nostāju. Šīs protestības jūtas bija tās, kas ienaidnieku vairākkārt ieveda lamatās gan krievu, gan vācu okupācijas laikā otrā pasaules karā. Rīga izvērtās par ziņu centru un kara laikā sabiedrotie iegūva daudz svarīgu informāciju no turienes pagrīdes organizācijām.

Pirms vācu iebrukuma Latvijā Dr. Zāgaram bija uzticēta svarīgu līgumu slēgšana ar rietumu valstīm. Šai laikā, kādā oficiālā braucienā uz Vāciju, Dr. Zāgaru pārsteidza ziņa par krievu-vācu līguma laušanu no krievu puses. Viņš atgriezās Latvijā, kaut gan viņa stāvoklis bija vieni nedrošs. Pateicoties Dr. Zāgara zināšanām un ietekmei latviešu sabiedrībā, viņam piedāvāja ievērojamu saimniecisku posteni vācu okupācijas laikā. Būdams atbildīgā vietā, viņš varēja novērst dažu spaidu un palīdzēt pagrīdes organizācijām. Sajā laikā Čerčils bija izstrādājis Eiropas invāzijas plānu, pēc kura iebrukums bija paredzēts divos punktos — Bulgārijas un Baltijas jūras piekrastē. Tādējādi radītas knaibles būtu nogriezušas krievus no Eiropas. Tā kā sabiedrotie šim plānam nepiekrita, radās šodienējā situācija, kad trešais pasaules karš kļuvis reāla iespējamība."

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem ekspedīcijas iecirkņiem (līdz 3 eks. ieskaitot), maksā sempļāriem (līdz 3 eks. ieskaitot), maksā RM. 7.— mēnesī — ar „Atpūtas" — kas iznāk reizi nedēļā — RM. 9.— mēnesī; pasūtinot kolektīvi vairāk par 3 eksemplāriem — RM. 6.— mēnesī par eks., bet ar „Atpūtas" — RM.8.— par eks. Sludinājumu maksa: RM. 3.— par vienslejiņu; iesniedrindu vai tai atbilstošu telpu; piederīgo meklēšanas sludinājumi par rūtēto, bet ne mazāk kā RM. 6.— par sludinājumu.

Abonementu pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai", (13b) Ganzhorn Bürgermeister-Landmann-Platz 7.

Sludinājumi

Drīzumā iznāks jauna
Aleksandra Upenieka
grāmata
„LIKTEŅA VIESNĪCA"

Ipatnējais romāns ietverts 36 stāstos un pasakās. Grāmata būs apm. 210 lāpp. un tā maksās RM 15,—. Atkalpārdevējiem atlaide. Pasūtinājumus lūdzu adresēt izdevējam Jānim Meža ņam: (16) Fulda, Konstantinkaserne. (730)

Meklēju sekojošas grāmatas:
A. Milna — Lācīša Pu brīnišķīgie piedzīvojumi jeb Lācītis Mīks. Ērika Ādamsona — Smalkās kaites, Kārļa Zariņa — Kaugurieši.
Ja kādam šīs grāmatas būtu, laipni lūdzu man par to paziņot.
H. Rudzītis, grāmatu izdevējs, (14a) Esslingen/Neckar, Fabrikstr. 1. (712)

Mēneša beigās iznāks inž. E. Elgūta grāmatas
„Radiotechnika"
kursiem un pašmācībai 1. daļa ar 157 zīmējumiem tekstā, brošēta. Cena apm. RM 20,—. Atkalpārdevējiem atlaide. Pasūtinājumus adresēt: V. Puriņam, (13a) Nürnberg 2., Leitenlager „Valka". (709)

Pieņemu pasūtinājumus uz dažādiem gumijas spiedogiem. Spiedogi ar burtiem tiek pagatavoti 4 dienu laikā, ar zīmējumiem, kur jāgatavo klišejas, 2 nedēļu laikā. Maksa atkarībā no lieluma no RM 2,— līdz RM 8,—. R. Zīriņš, (13b) Augsburg-Hochfeld, Hochfeldstrasse 64. (740)

PATEICĪBA

Sirsnīgs un mīļš paldies Fuldas latv. nometnes komandantam, nometnes latv. komitejai, Fuldas latv. nometnes katoļu draudzei un visiem pārējiem nometnes tautiešiem par sirsnīgo atsaucību
Helēnas Stabulnieks
izvadīšanā uz mūžīgo dusu.
(784) Franckeviču ģimene

†

Dziļās sērās paziņojam, ka mūsu mīļais Jelgavas apriņķa vecākais
EDUARDS ULMANIS,
dzimis 1890. g. 5. jūlijā Bērzes pag., miris 1948. g. 11. aprīlī Mērbekā. Krematizēts 1948. g. 14. aprīlī Hanoverā.
Pēc viņa sēro
piederīgie Vācijā, Latvijā un austrumos
Sapņi par dzimteni pagalvī liku.

†

Dziļās sērās paziņojam, ka mūsu mīļā, ilggadīgā saimniece
HELĒNA STABULNIEKS
mirusi 1948. g. 16. aprīlī Fuldā.
Viņu mīļā piemiņā paturēs
Franckeviču ģimene
Es sapni par dzimteni
Pagalvī liku.

†

Mūsu draugs un kaimiņš,
bij. leģionārs
JĀNIS KRŪMIŅŠ
no Bīriņu pag. „Sīmanzemniekiem", miris 1948. g. 18. aprīlī Detmoldā.
Sēro Plaviņa ģimene Sveningenā

Ja kāds ko zinātu par Jāni Siliņu, apm. 27 g. v., dzīv. Meirānu „Bitenieki", bijušās Madonas ģimn., Mīlas karav. ar 1944. gadu, un Jāni Ādamsonu, dzim. 1920. g. 17. janv. Sīguldā, bij. leģ. sēdz. skolas no Portugāles, lūdzu ziņot: Gaidrītei Pīlsēi: Country Sanatorium, Ware Park, Herts. Great Britain. (717)

Zelma Zobena! Sveicīgi raksti Sabīnei Liepiņ: (13a) Regensburg, DP Camp, v. d. Tann Kaserne. (685)

Lūdzu sveicīgi raksties Uldi Zvirbuli un Haraldu Tobiasu. Dzidris Stelmaz (14a) Stuttgart-Sillenbuch, Silberwaldstr. 53. (653)

Kaute Lesiņš

Jaunsaimniekam Aškim noslīka bērns — 6 gadi veca meitenīte Ilzīte. Neviena tur nebija klāt, nevienu nevarēja saprast, kā tas bija notikt. Kamēr māte pievarēja izdomāt. Tā bija nelaime, kādas jāuzņem klusējot, kādām ar prātu nevar pieiet. Mācītājam bērēs nekā cita nebija vecākiem ko teikt, kā: stipriet viens otru mīlestībā, nesot šī pārbaudījuma nastu. Un to viņi cerētās darīt. Viņiem palika 3 gadi vecs puisītis.

Bet vairāk nekā vecāki par nelaimi likās satriekts kaimiņš Edvarts Linums, kas bija apprecējis Aška sievas māsīcu, skaisto Mari. Abiem nebija bērnu, un Edvarts bija pieķēries Ilzītei ar tādu sevišķu maigumu, kāds dažreiz izraisās cilvēkiem, kam pašiem savas mīlestības nav kur likt, un kas tad nejauj pārāk sarūgtināties, noslēdzoties sevī. Jo pēc desmit gadiem dzīve rādījās mazliet citāda nekā toreiz, kad abi jaunsaimnieki un kaimiņi, brīvības cīņu dalībnieki, dabūjuši pa gabalam mutīgas zemes ezera krastā, bija sākuši ieskatīties abās māsīcās vai, pareizāk sakot, vienā — Marē. Laudis vēl melsa, ka Edvarts esot ezerā pusstundu mērcējis zem ūdens sānenēs galvu, tikai lāgiem ļaudams gaisu ievilkt, zvērinādams nejaukties viņam pa kājām. Varbūt tas nemaz nebija vajadzīgs. Visiem likās saprotami, ka brašākais un iznesīgākais Edvarts dabūja no abām meitām skaistāko. Aškis samierinājās, apprecēdams necilāko un klusāko Arnu. Pēc tam kaimiņi sadzīvoja labi. Tikai — Marei nebija bērnu.

Un tā tagad katram bija sava nelaime, likās, vienlīdz nepelnīta. Pie tam kaimiņa nelaime kēra arī Edvartu: Ilzīte bija viņa lutekle un krustmeita. Gandrīz nebija dienas, kad viņš nebūtu Ašku ģimenē iegriezies.

Jau sen viņa acis vairs nepavērās, redzot garām staigājot sievu, saldu, melnmatainu, dziļām, tumšām acīm, varbūt vēl kairīgāku nekā jaunības dienās, no kuŗām viņai bija palicis paradums iespraust pa

Tā viņi izteicās

Spēja klausīties ar acīm un izlikties fascinētai, kamēr auss ir cieši aizvērta un gars devies ceļojumā, tas ir tīri sievišķīgs talants. Dievs to piešķīris sievietei, lai viņa, gadiem ilgi būdama precēta ar vienu un to pašu vīrieti, tomēr vēl varētu mainīt.

•

Katra sieviete saglabās tā vīrieša piemiņu, kas to gribēja precēt, katrs vīrietis — tās sievietes piemiņu, kas to negribēja.

Vaiola B. Sore

•

Pārbaudiet to, un jūs redzēsit, ka ar citi laudis, no kuriem jūs vislielāk mērā atšķiraties, tomēr ir ļoti sapratīgi cilvēki un nav katrā ziņā nelieši.

Lords Lindsejs

•

Dīkdienis ir cilvēks, kam ir drosme nemēģināt apgalvot, ka viņš strādā.

Tristans Bernārs

•

Nezinu, vai lauvu dīdītājs katrā ziņā uzskatāms par drošsirdi. Krāsainā lekšpusē viņš vismaz ir drošs pret pārējiem cilvēkiem. Lauva pats savā starā nav tik briesmīgs. Viņam nav naida, nav savas politikas, nav reliģijas, nav brunnieciskuma un nav aizspriedumu: citiem vārdiem — viņam nav ne mazākā iemeslu izniekot kaut ko tādu, ko viņš nevēlas.

•

Pēc krāpniekiem runājot: es labāk pazīstu mistiķi, nekā zinātnieku. Man labāk patīk virs, kam vismaz dažreiz godīgā pieklājība saukt sapņus par mistiku, nekā vīrs, kas ieciršigi apgalvo, ka tās ir pārsteidzīgi, svērti, izmērīti un analizēti fakti.

„World Digest" lasītājs

piedalīties pakta

IES NEDZ AR KOMŪNISTIDI, TA PARTIJU

āms iekšpolitisks atslābums, t. atsevišķām sīkām sadursmēm miem. Komūnistiska apvērsuma zskata par novērstām. Daļa a. ārvērtēt vēlēšanu izmāksmu, ka uzvaru, bet ne par komūnistu sa- 10. maijā, būs jārīkojas ļoti aktīvi.

aban ir kreiso sociālistu lēmums nojoties ne komūnistiem, ne Sa- mumu uzskata par „tautas fron-

ā runā izteicies, ka Italija varēs vienoties 5 valstu paktam, ja viņa zītu dažus Italijas mierlīguma ntus. AP ziņo, ka 5 valstu apvie- as izpildkomitejas slepenajā da- kārtībā esot arī pants par Ita- s uzaicināšanu pievienoties pak- . To oficiāli paziņošot pēc Ita- ītaļu valdības sastādīšanās.

Unita" uc. itaļu komūnistu laik- stu apsūdzības par nelikumībām ešanās atkārtojusi arī padomju se. Garīdznieki esot nobalsojuši dzas reizes, un Udinē nodots 22 su vairāk nekā tur esot balsto- . Agrākais ASV vēstnieks Ke- ijs Parīzē Italijas vēlēšanu izn- u uzskata nevis par nomierino- bet gan brīdinošu, un norāda u balsu par labu komūnistiem aplami „tautas frontes" neveik- uzskatīt par lielu demokratijas aru. Līdzīgi izsakās „Daily Mail" strādnieks Aleksandrs Klifords rums amerikāņu, angļu un fran- aikrakstu tomēr vēlēšanu izsn- u Itālijā komentē kā ļoti svarīgu tīvu sasniegumu.

BBC, NYHT, DM

Jaunas nostājas lestīnas jautājumā

(Turpinājums no 1. lpp.)

s varbūtību, ka arī Anglija pie- os kārtības nodrošināšanā Pales- ar tādiem pašiem spēkiem kā valstis.

ndrīz visas aģentūras ziņo, ka ijas valdība acīm redzot grozī- savu nostāju Palestīnas jautā- . Pēc „Evening Star" ziņām ba gan esot noraidījusi ASV le- ājumu atstāt angļu karaspēku ārvaldi Palestīnā uz nenoteiktu , bet esot iespējams, ka visus s tomēr līdz 1. augustam neiz- Koloniju ministrs Krīčs-Dž- kas pārstāv Angliju Drošības nē, esot saņēmis instrukcijas šo grozījumu ar šādiem šnoteikumiem: 1. lai UN galīgi jas par mandātu Palestīnai, 2. tsakās no Palestīnas dalīšanas em, 3. lai angļu atbildība par tīnu nebūtu lielāka kā citām m.

savukārt ziņo, ka ASV būtu eru nosūtīt uz Palestīnu stipru jūrnieku divīziju un vairākas vienības, bet atkal tikai ar noteikumu, ka kārtības uzturā piedalās arī citas valstis.

NYHT, DM, BBC, NZ

sabiedroto us"

N TREŠO PASAULES KARU

ēgšana ar rietumu valstīm. Šai kādā oficiālā braucienā uz , Dr. Zāgaru pārsteidza ziņa rievu-vācu līguma laušanu no puses. Viņš atgriezās Latvijā gan viņa stāvoklis bija visai s. Pateicoties Dr. Zāgara zinā- un ietekmei latviešu sabiedrī- iņam piedāvāja ievērojamu ecisku posteni vācu okupā- kā. Būdams atbildīgā vieta- arēja novērst daļu spaidu un t pagrīdes organizācijām. Šā Čerčils bija izstrādājis Eiropas as plānu, pēc kura iebrukums redzēts divos punktos — Bal- un Baltijas jūras piekrastē di radītas knaibles būtu no- as krievus no Eiropas. Tā šī otie šim plānam nepiekrīt- šodienējā situācija, kad tre- saules karš kļuvis reāla ie- ."

TVIJAS" ABONEMENTS.
ot laikrakstu pa atsevišķiem ek- riem (līdz 3 eks. iesk.), maksā — mēnesī — ar „Atpūtai", kas reizi nedēļā — RM. 9.— mēnesī ot kolektīvi vairāk par 3 eksem- — RM. 6.— mēnesī par eks., bet pūtai" RM.8.— par eks. Sludinā- naksa: RM. 3.— par vienslejas indu vai tai atbilstošu telpu; pie- meklēšanas sludinājumi pa pusei ne mazāk kā RM. 6.— par slu-

ementu pieteikumi, sludinājumi, pārvedumi un korespondence adre- „Latvijai", (13b) Günzburg/Do- heister-Landmann-Platz 7.

LATVIJAS ATPŪTAI
LATVIAN NEWSPAPER

Knuts Lesiņš

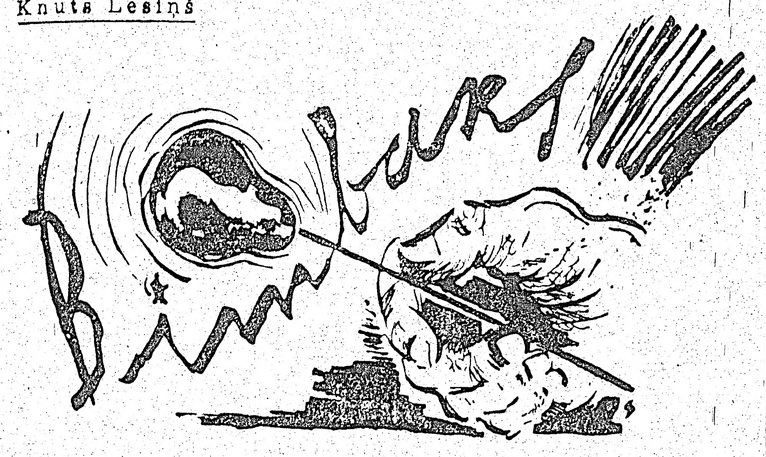

HERBERTA SILA ZĪMĒJUMI

Jaunsaimniekam Aškim noslīka bērns — 6 gadi veca meitenīte Ilzīte. Neviena tur nebija klāt, neviens nevarēja saprast, kā tas bija varējis notikt. Kamēr māte pievakarē bija rīkojusies pa kūti, bērns bija manīts turpat pagalmā. Kad satumsa, viņu sāka meklēt — un atrada ap pusnakti ezera bedrē laipu galā, netālu no laivas. Varbūt meitene bija aizmaldījusies uz savu roku līdz laipām, varbūt tīkojusi pēc kādas ūdens rozes, kuras varēja sasniegt no laivas gala — un tad tas bija noticis . . . Cita nekā tur nevarēja izdomāt.

Tā bija nelaime, kādas jāuzņem klusējot, kādām ar prātu nevar piekļūt. Mācītājam bērēs nekā cita nebija vecākiem ko teikt, kā: stipriniet viens otru mīlestībā, nesot šī pārbaudījuma nastu. Un to viņi centās darīt. Viņiem palika 3 gadi vecs puisītis.

Bet vairāk nekā vecāki par nelaimi likās satriekts kaimiņš Edvarts Linums, kas bija apprecējis Aškas sievas māsīcu, skaisto Mari. Abiem nebija bērnu, un Edvarts bija piekēries Ilzītei ar tādu sevišķu maigumu, kāds dažreiz izraisās cilvēkiem, kam pašiem savas mīlestības nav kur likt, un kas tad nejauj pārāk sarūgtināties, noslēdzoties sevī. Jo pēc desmit gadiem dzīve rādījās mazliet citāda nekā toreiz, kad abi jaunsaimnieki un kaimiņi, brīvības cīņu dalībnieki, dabūjuši pa gabalam muižas zemes ezera krastā, bija sākuši ieskatīties abās māsīcās vai, pareizāk sakot, vienā — Marē. Laudis vēl melsa, ka Edvarts esot ezerā pusstundu mērcējis zem ūdens sānceņa galvu, tikai lāglem laudams gaisu ievilkt, zvērinādams nejaukties viņam pa kājām. Varbūt tas nemaz nebija vajadzīgs. Visiem likās saprotami, ka brašākais un iznesīgākais Edvarts dabūja no abām meitām skaistāko. Aškis samierinājās, apprecēdams necilāko un klusāko Annu. Pēc tam kaimiņi sadzīvoja labi. Tikai — Marei nebija bērnu.

Un tā tagad katram bija sava nelaime, likās, vienlīdz nepelnīta. Pie tam kaimiņa nelaime ķēra arī Edvartu: Ilzīte bija viņa lutekle un krustmeita. Gandrīz nebija dienas, kad viņš nebūtu Aškų ģimenē iegriezies.

Jau sen viņa acis vairs nepavērsās, redzot gaŗām staigājot sievu, slaidu, melnmatainu, dziļām, tumšām acīm, varbūt vēl kairīgāku nekā jaunības dienās, no kuŗām viņai bija palicis paradums iespraust pa puķei matos. Viņa pati bija tāda savāda puķe, kas ziedēja un ziedēja, bet visi jau bija beiguši viņu apbrīnot, atskaitot nejauši iemaldījušos svešiniekus. Anna pa tam bija noplukusi un izplūdusi, zaudējusi arī nelielo meitenīgā, svaigā skaistuma tiesu, kas viņai kādreiz bija piemitis. Viņa bija māte, tas kļuva skaidrs no pirmā acu uzmetiena, neviens neko citu par viņu neiedomājās. Bet Edvartam klusos brīžos likās, ka viņš kaut kam pagājis pārāk viegli gaŗām un par velti mērcējis Aškа galvu zem ūdens. Tas bija sods, varbūt pārāk bargs par tādu jauneklīgu niekalbību. Nevarētu arī teikt, ka viņš vairs nemīlētu savu sievu. Bet šī mīlestība bija kļuvusi tāda smagnēja un reizēm sāpēja. Tajā bija kaislīgas aizmiršanās, bet arī daudz tukšuma brīžu, kad viņiem nebija nekā savā starpā ko runāt.

Pēc nelaimes ar Ilzīti kaimiņos vairs nebija nekā ko meklēt. Edvarts aizgāja pāris vakaru pasērst un pārnesa mājās Ilzītes bimbaku. Tā bija veca, izturīga rotaļlieta: sarkans koka bumbieris ar kātiņu, tukšu vidu, kuŗā pakratot kaut kas grabēja. Viņš nolika to vienkārši uz sava galda, sērīgi pasmaidīja, un tā tas tur palika. Reizēm viņš pat aizmirsa uz to paskatīties, reizēm paņēma un pakratīja. Ne pārāk bieži, bet kad pagadījās aušīgs garastāvoklis.

Vienu dienu bimbaka uz galda vairs neredzēja. Vēlāk Edvarts atrada to paslēptu atvilktnē. Viņš izņēma ārā un nolika agrākā vietā. Tikai nolika un vairs nekratīja, jo bija ievērojis, ka sieva tādās reizēs noskatījās viņā uzmanīgu, saspīlētu skatienu. Viņš jutās drusku neērti, ka bija piesējies tādam niekam, viņam bija drusku kauns no sievas. Marē tagad bija tik laipna un gādīga, allaž viņai bija kas sakāms, kad viņa ienāca vai izgāja, vai satika vīru pagalmā. Tiesa, tās nebija nekādas svarīgas lietas, tie paši ikdienas sīkumi un darāmie darbi, bet viņa uzskatīja par nepieciešamu ar vīru par visu apspriesties. Viņa gāja uz kūti vai uz pagrabu, un sarkana neļķe bija viņai matos. Tas likās bērnišķīgi, bet varbūt ne vairāk kā Ilzītes bimbaka turēšana uz galda. Vienu dienu tas atkal bija noslēpts. Šoreiz skapī. Edvards neprasīja sievai, viņš pacietās, kamēr pats atrada. Un tagad tas atkal stāvēja agrākā vietā. Edvarts gāja gaŗām gar logu un, nejauši paskatoties, redzēja, ka sieva to aplūkoja. Viņš izrūkās no viņas sejas izteiksmes. Tas bija derdzīgums, naids un ciešanas. Vīru pamanījusi, viņa aši novērsās. Bet rotallietu viņa neuzdrošinājās vairs aizkārt. Šī cīņa bija izcīnīta klusējot. Līdz ar to viņi abi bija kļuvuši saskelti. Māju adzīvoja četri cilvēki: divi, kas ik dienas satikās, izmija vairāk vai mazāk vienaldzīgus vai laipnus vārdus un dzīvoja kā vīrs ar sievu, un divi, kas klusēja, novēroja viens otru paslepšus, pēkšņi trūkās augšā, kad otrs bija iemidzis, un vērās gulētājā ar ilgu, mokpilnu jautājumu. Edvarts domāja, ka sieva ir vainīga šai dubultdzīvē. Kādēļ viņa nebija vienkārši paņēmusi bimbaku no galda, viņam klāt esot, un teikusi: Kam tu muļķojies ar to bimbaku? Man tas nepatīk. — Nē, viņa bija pievākusi to slepeni, varbūt domādama, ka vīrs aizmirsīs, varbūt tīkodama kaut ko pārbaudīt. Bet ko? Jā, varbūt viņš arī bija drusku vainīgs. Viņš atcerējās, ka tad, kad Ilzīte bija vēl gluži maza, arī sieva bieži gāja pie māsīcas, apmīļoja bērnu un izturējās, kā palaikam sievietes pret citu bērniem mēdz izturēties. Bet viņš iemīļoja meiteni arvien vairāk un vairāk, un sievas izturēšanās pret viņu pārvērtās. Kad viņš tā īsteni tagad visu pārdomāja, viņam pārsteidzošā kārtā atklājās, ka Marе nekad nejutās ar Ilzīti kā ar bērnu, tur bija kaut kas savāds, gandrīz kā apslāpēta greizsirdība. Viņa ričība laikam nebija īsti pareiza bijusi. Marei taču sāpēja, ka viņai nebija bērnu. Un vīrs bija sveša bērna dēļ pametis novārtā sievu. Bimbaks to atgādināja. Tādēļ viņa to ienīda un — cieta. Trauki viņai krita no rokām, viņa klupa uz gludas vietas, naktīs mētājās pa gultu kā karsonī un murgoja. Tie bija nesakarīgi vārdi, bez jēgas. Reizēm likās, ka tā bija kāda saraustīta lūgsna. Vispār viņa tagad bieži gāja uz baznīcu. Jau toreiz Ilzītes bērēs viņa palika pati pēdējā pie kapa un lūdza asarām acīs; viņa bija vairāk noraudājusies nekā māte.

Bija kaut kas jādara, lai atgūtu mieru. Un kādu nakti, kad sieva atkal valstījās murgos, Edvarts viņu pamodināja.

„Tu runāji miegos, Marе, jau kuro nakti. Kas tev kait?"

Sieva pietrūkās sēdus un vērās viņā mulsu vajāta dzīvnieka skatienu. „Es nekā nerunāju, nē, nav tiesa."

„Kas tev par nobīli, Marīt? . . . Izrunāsimies reizi."

„Jā — par ko?" Tagad viņa sēdēja mierīga, vērodama vīru skumjām, pētīgām acīm. Edvartam pēkšņi kaut kā sametās viņas žēl. Ak Dievs! Jau tik daudz gadu bija pagājis, kopš viņi bija precējušies, kā divi apsēstie, kā apburti viens uz otru, un viņa bija joprojām tā pati skaistā Marе. Bet kaut kas bija garām un projām. Un varbūt Edvartam bija tikai žēl pagājušā laika, pagātnes, kuŗā viss bija, bet kas nepārvērtās par labu šodienai. Nē, viņš saņemsies. Viņi bija jauni, dzīve vēl nebija ne pusē. Ko visu viņš vēl varēja pasākt un paveikt! Un tagad viņš gribēja sievu kaut kā iepriecināt. Viņš sāka stāstīt par visu, kas bija palicis pusdarīts un kas nemaz vēl nebija apsvērts. Par jauno ābeļu dārzu, par lapeni tajā, par lopiem un viņa raudzēšanu, par izredzēm, kādas pavērsies saimniekošanai, kad pabeigs celt tuvumā jauno šaursliežu dzelzceļu, par motociklu, ko viņš sen kāroja nopirkt un bija pat noskatījis kādā Rigas firmā. Sieva klausījās un raudāja. Nu, tas bija saprotami, sievietes raud laimē un nelaimē, — viņš domāja.

„Un to Ilzītes bimbaku mēs noglabāsim, šoreiz abi. Tur nav nekādas jēgas. Kādēļ tu skaidri nepasaki, ka tev nepatīk, ka turu to uz galda?" viņš bija atkusis vēlīgumā, vaļsirdībā un smaidīja. Marei uznāca jauna raudu lēkme, viņa apķērās viņa plecam, krampjaini un sāpīgi iespiezdama pirkstus viņa miesā.

„Nu izraudies taču, viss pāriet." Edvarts čukstēja, Mares melnās cirtas glaudīdams. Bija savādi: tik sen viņš nebija glaudījis viņas galvu. Tā taču bija tā pati, kuŗas dēļ viņš kādreiz naktīs negulēja. Tagad tā bija uz viņa pleca un raudāja. Izskatījās pēc lēkmes. Viņš atraisījās no sievas rokām un izgāja virtuvē atnest glāzi aukstas tējas. Kad viņš atgriezās, sieva sēdēja uz gultas malas nakts apmetni, mieriga un klusa un stingu skatienu raudzījās uz galdu. Tur stāvēja Ilzītes bimbaks. Viņa nodzērās kāriem mālkiem. Edvarts atlika glāzi uz galda, pasmaidīja un pie tās pašas reizes sniedzās pēc bimbaka, lai to novāktu un ieliktu atvilktnē. Kaut kas viņa kustībā bija nejaušs: bimbaks aizķērās pirkstos, nokrita un aizripoja uz gultas pusi. Marе pietrūkās ar nelabu brēclenu un elsodama apstājās gultas galā.

„Dievs žēlīgais! Kas ar tevi ir! Vai sāci prātā jukt?" Viņš pacēla bimbaku un noglabāja atvilktnē, lēnu, apsvērtu kustību, palika brītiņu stāvam, kā pārdomādams, un kad viņš atkal atgriezās pret sievu, viņa sejai bija stinga necaurredzama izteiksme. To pamanot, Mares acis iepletās neparasti platas, visā savā melnumā, pilnas baiļu un pazušanas.

„Kur tu biji tai laikā, kad Ilzīte noslīka?" Edvarts prasīja, viņa balss skanēja tukši un sausi.

„Es biju Kalna bodē, es nopirku siļķes un ziepju zāles," Marе ātri, kā steigdamās, atbildēja.

„Kā tad tu zini, ka tas notika taisni t a d?"

„Nē, es nezinu, es nekur citur neesmu bijusi, es domāju — tas notika tai laikā."

Edvarts pārgāja pāris platiem soļiem pār istabu un satvēra sievas galvu aiz matiem, tā atsitās pret sienu. „Kā tas notika? Tu uzvedi viņu uz laipas un nogrūdi?"

„Nē — nē — Edvart — tas nebija tā . . . Viņa bija ezermalā . . . Es nācu gaŗām — no bodes . . . — Viņa pati gribēja . . ."

„Ko tad?"

„Ūdens rozes — es arī gribēju —"

„Un viņa pati iekrita?" Edvarta roka iegūlās stingrāk sievas matos. „Saki taisnību, šoreiz saki taisnību! Tu nepagrūdi?"

„Tikai mazliet, Edvart, pavisam mazliet . . . Es nezinu, kā tas notika, es nedomāju, ka viņa krītīs — mēs gribējām kāpt laivā —"

„Un tu nekā nodarīji? Tu aizbēgi?"

Marе neatbildēja. Viņas acis nemirkšķinādamās, iepletas raudzījās vīra sejā. Edvarts pacēla otru roku it kā sitienam, bet pēkšņi sagura, palaida vaļā viņas galvu un atsēdās krēslā, truli skatīdamies savā plaukstā, kur starp pirkstiem palika aizķērušies pāris melnu matu.

„Saki taču, ka tu nobijies, ka tu nezināji, ko darīt!" viņš pēc brītiņa gausi bilda.

„Es nobijos, es nezināju, ko darīt," Marе atkārtoja ātri un neizteiksmīgi, kā iemācītu uzdevumu.

„Un tu nekliedzi, tu nesauci palīgā? Tev bija jauna airdsapalna . . ."

„—"

„Neviens tevis neredzēja?"

„Nē."

„Bet tas taču vienalga . . . tas ir pilnīgi vienalga . . ." Viņš šūpoja galvu rokās, mechaniski, kā uzvilkts ķiniešu rotaļbonza, kamēr viena kāja rakstā piemina grīdu. Tad šis kustības kļuva gausākas, un viņš sastinga, nekā nesajuzdams, nekā nedomādams. Kā no iztāles viņš dzirdēja, ka sieva ģērbās un aizgāja līdz durvīm, atvēra un palika tajās stāvam. Ilgi.

„Edvart . . ." viņa sauca, vienreiz, otrreiz — arvien klusāk.

Bet Edvarts neatsaucās. Viņš nekā neuztvēra, nekā nesaprata, vismazāk šo elles mīlestību, kas pati sevi aprija.

Marе aizgāja. Durvis aizvērās lēni un bez trokšņa.

Otrā dienā viņu atrada ezerā. Netālu no tās vietas, kur bija noslīkusi Ilzīte.

Tā viņi izteicās

Spēja klausīties ar acīm un izlikties fascinētai, kamēr auss ir cieši aizvērta un gars devies ceļojumā, tas ir tīri sievišķīgs talants. Dievs to piešķīris sievietei, lai viņa, gadiem ilgi būdama precēta ar vienu un to pašu vīrieti, tomēr vēl varētu smaidīt.

•

Katra sieviete saglabās tā vīrieša piemiņu, kas to gribēja precēt, katrs vīrietis — tās sievietes piemiņu, kas to negribēja.

Vaiola B. Šore

•

Pārbaudiet to, un jūs redzēsit, ka arī citi laudis, no kuŗiem jūs vislielākā mērā atšķiraties, tomēr ir gluži sapratīgi cilvēki un nav katrā ziņā nelieši.

Lords Lindsejs

•

Dikdienis ir cilvēks, kam ir drosme nemēģināt apgalvot, ka viņš strādā. Tristans Bernārs

•

Nezinu, vai lauvu dīditājs katrā ziņā uzskatāms par drošsirdi. Krātiņa iekšpusē viņš vismaz ir drošs no pārējiem cilvēkiem. Lauva pats nemaz nav tik briesmīgs. Viņam nav ideālu, nav savas politikas, nav reliģijas, nav bruņnieciskuma un nav pieklājības: citiem vārdiem — viņam nav ne mazāko iemeslu izmēģināt kaut ko tādu, ko viņš nevēlas ēst.

•

Par krāpniekiem runājot: es labāk ieredzu mistiķi nekā zinātnieku. Man labāk patīk vīrs, kam vismaz piemīt godīgā pieklājība saukt savas blēņas par mistiku, nekā vīrs, kas iecirtīgi apgalvo, ka tās ir pārbaudīti, svērti, izmēriti un analizēti fakti.

„World Digest" lasītājs

Kas jauns filmu pasaulē?

„DIEVIŠĶĀ TRAĢĒDIJA" sauksies franču filma par Jēzus Kristus dzīvi, ko gatavo producents De La Graņērs. Režisoram filmas uzņemšanā asistēs viens katoļu un viens luterāņu garīdznieks.

PAR LABĀKO DOKUMENTĀRFILMU pagājušā gadā atzīta UN filmu un foto nozares filma „Pirmie soļi" par paralizes un smadzeņu triekas sakropļotu bērnu dziedināšanu. Godalgoto filmu izgatavos astoņās valodās un nodos visu valstu veselības iestāžu un privāto labdarības organizāciju ričībā.

ZIŅU AĢENTŪRAS „Associated Press" vēsturi attēlos amerikāņu filma, ko uzņems sabiedrība „Columbia Pictures". Daļu no filmas tīrā atlikuma nodošot AP aģentūras darbinieku pensiju kasei.

AR PRESI, tās darbu un uzdevumiem vācu publiku grib tuvāk iepazīstināt Štutgartē pašreiz uzņemamā filma „Melns uz balta".

„TRĪS MUSKETIERUS" pēc Aleksandra Dimā pazīstamā romāna par jaunu uzņems filmā amerikāņu sabiedrība „Metro Goldwyn-Mayer".

GUSTAVS DISLS, pazīstamais filmu aktieris, kas bija precējies ar dziedoni Mariju Čebotari, nesen Vīnē miris ar sirdstrieku.

PIRMO REIZI kopš 1940. g. dejotāja Žozefine Bekere atkal uzstājās kādā rēvijā Parīzē.

ILZE VERNERE pirmo reizi pēc kara uzstāsies filmā „Noslēpumainas dzelmes", ko uzņem Vīnē.

20 FILMU pēc kara uzņēmušas vācu filmu sabiedrības, no tām piecas 1946. g., bet 15 pagājušajā gadā. Tai pašā laikā ievestas 288 ārzemju filmas, no tām 1945. g. tikai 62, nākošā gadā 122, bet 1947. g. atkal tikai 104.

LONDONA patlaban izrāda pirmo pēckara vācu filmu „Slepkavas ir mūsu vidū." Blakus ļoti atzinīgām atsauksmēm lasāmi arī mazāk atzinīgi vērtējumi.

ZVIEDRIJĀ ir pavisam ap 2500 kino teātru, un šai ziņā Zviedrija ar saviem 6.5 miljoniem iedzīvotāju ir sestajā vietā pasaulē. Pirmās piecas ir: ASV ar 16.500, Padomju Savienība ar 16.000, Anglija ar 5100, Francija ar 4400 un Vācija ar 4000 kino teātriem. Katrs zviedrs apmeklē kino caurmērā trīs reizes mēnesī.

GRĒNLANDES PAVASARI, kas esot ieviški burvīgs, uzņems vairākās 70 m gaŗās krāsu filmās franču literatēji. Filmu uzņemšanai sakārtota īpaša ekspedīcija ar traktoriem un automobiļiem, pie kam visa lekārta, ieskaitot motoru eļļošanu un pašas filmas, piemērota Grēnlandes salam. Ekspediciju pavada arī pazīstams franču Alpu ainavu gleznotājs Samivels.

PAZĪSTAMIE FILMU KOMIĶI Felikss Bresarts, Ernsts Verebess un Čeke Čakals jau kopš gadiem darbojas Holivudā. Zigfrīds Arno uzstājas Ņujorkā, tāpat Oskars Karlveiss, kas pirms Grēses Mūres nāves kopā ar to piedalījās filmā „Madame Pompadour". Oto Valburgs mira Vācijā, koncentrācijas nometnē.

DERĪBAS

Sportisti sporta biedrības ģērbtuvē sāka lielīties ar savu spēku. Viens no viņiem, mīlēs ne no spēcīgākajiem, saderēja ar galveno lielībnieku, lielu spēka vīru, ka ričā aizvedīšot no ģērbtuves līdz sporta laukuma vidum kravu, ko otrs nespēšot atstumt atpakaļ.

Derības noliga par lielāku summu, jo lielais atlēts bija pārliecināts, ka šādas derības pazaudēt nevar. Pie laukuma pārziņa sameklēja rīku un atdzina pie kluba.

„Kārtībā, paldies," teica derību ierosinātājs un tad pievērsās partneŗim: „Nu, tad sēdies tik' iekšā!"

SLIEKA

Jauna sliека izbāza galvu no salijušas zemes un pavisam tuvu ieraudzīja otru slieku lienam ārā no zemes.

„Hē, dailā," uzsauca pirmā sliека, „iesim drusku kopā pastaigāties!"

„Tāds kā joks!" atbildēja otrā. „Es taču esmu tikai tavs otrs gals!"

Definīcijas

ETIĶETE: zināšana par to, kura roka lietojama, lai aizbāztu servjeti aiz apkakles.

GODĪGUMS: baiļes tapt nokartam.

SIRDSAPZIŅA: balss, kas tev pasaka, ko tu nedrīksti darīt, pēc tam, kad tu to esi izdarījis.

DIPLOMĀTIJA: māksla paveikt visnejēdzīgākās lietas vissmalkākā veidā.

PESIMISTS: cilvēks, kas redz lietas tādas, kādas tās ir.

„Coronet"

S. O. Nilss

VIŅA MILVOKIJĀ

VIDVARA HERMANOVSKA ZĪMĒJUMI

Klaidonis nāca no ziemeļiem. Kalifornijā viņš bija pavadījis jaukas dienas ar daudz saules, auglu, degvīna un maizes un sapņainām stundām zem nogurušām, zilām debesīm. Viņš bija piedzīvojis klusas naktis zem zvaigznēm un tūkstoš mazu atgadījumu savā bezmērka ceļā starp rītu un vakaru. Viņš bija brūni nodedzis un gāja ar tāda cilvēka plato soli, kas nepacietīgi gaida uz notikumiem, kas viņam vēl priekšā.

Un tomēr tā bija viena no dienām, kādas viņš nemīlēja. Bija rudens, un debesis bija noslīgušas zemu virs brūnās zemes.

Klaidonis Robijs neapmierināti ripināja sev pa priekšu tukšu konservu kārbu, un viņam rādījās vīzija: tur bija skaistas sievietes un degvīns un maize. Viņš neskanīgi iesmējās un nokāra galvu. Bija gan pasaulē daudz jauku lietu!

Gājputnu bars aizairējās virs viņa galvas ar nogurušām spārnu vēdām uz dienvidiem. Mīkstajā, lietus samērcētajā celā bija zirgu pakavu nospiedumi. Kailos laukos stāvēja pamestas ecēšas . . . Šodien šīs lietas viņam tomēr bija svešas un bezgalīgi tālas, lai gan tās, tāpat kā saule un vējš, piederēja viņa dienai.

Klaidonis pakratīja galvu ar bēdīgu izbrīnu.

Savāda diena! Labāk būtu bijis palikt Kalifornijā, jau šīs vienas dienas dēļ.

Bija jau nakts, kad virs iegāja kādā pilsētā. Tā saucās Milvonija, un viņš jau daudzas reizes bija spraucies pa tās pārtikušo pilsoņu ielām. Bet šodien viņš to vairs nepazina, jo pilsētas mājas stāvēja tumšas un noraidošas. Arī naktspatversme bija jau slēgta. Klaidonis lēni vilkās tālāk un domāja par lietām, ko no rīta bija redzējis: meiteni ar zilu jaku, atstātu ugunskura vietu, vecu autoriepu un bērnu ar raibu bumbu. Un kamēr viņš tā domāja, viņš negribot bija nokļuvis vasarnīcu rajonā ar klusajām, baltajām mājām, koptajiem parkiem un strūklakām. Šajos lielo pilsētu kvartālos viņam bija atgadījušies paši brīnišķīgākie piedzīvojumi. Atgadījumi samtā un zīdā un ar dārgu, reibinošu smaržu.

Klaidonis pacēla galvu un klausījās. Šī melodija, kas tur plūda pa vaļējo logu — pie velna, šo melodiju viņš taču pazina! Viņš atspiedās pret platajiem, kaltas dzelzs vārtiem. Taču tie pavērās, un viņš visā garumā izstiepās kādā rožu dobē. Klusi lādēdamies, viņš piecēlās un jau gribēja pagriezt spoži apgaismotajai mājai muguru, kad pēkšņi kaut ko pamanīja, kas viņā radīja izbrīnu.

Zem platā loga, no kura joprojām plūda tā pati melodija, stāvēja sievīete nodriskātās drēbēs un spilgti raibu lakatu ap galvu. Kollēģe no lielcela! Viņa bija salikusi rokas uz muguras un viegli šūpojās mūzikas taktī. Klaidonis lika atskanēt piesardzīgai čivināšanai, trīs reizes pēc kārtas un katru reizi citādākā toni. Taču sieviete nereaģēja. Tā likās esam kāda jaunā. Robijs piegāja un viegli uzsita viņai uz pleca. Viņa tam smiedamās pamāja un turpināja šūpoties gurnos dziesmas ritmā, dūkdama līdzi melodijai. Klaidonis pacēla uzacis un noklakšķināja pirkstus. Viņš bija uzdūries savāda veida kollēģei. Robijs ievēroja, ka sievietei bija maigas un koptas rokas. Kājās viņai bija sidraba balles kurpes, un ap viņas slaido kaklu karājās blāvi mirdzoša pērļu rota.

Robijs to visu uzskatīja ar trulu izbrīnu, un, ieelpodams apreibinošo smaržu kas izstrāvoja no viņas, sacīja: „Sasodīta neuzmanība šeit tā stāvēt.“ Sieviete iekarināja savu roku viņējā un pamāja: „Iesim iekšā, ir tiešām vēsi.“ Bet te jau atvērās durvis, un kāds pusducis klaidoņu, lielceļa staiguļu un saules brāļu, jeb kas tie visi varēja būt, izdrāzās ārā un viņus aplenca. „Pašreiz iet valā!“ viņi sauca. „Visi lai nāk iekšā!“ Un viņi paķēra sievieti un Robiju zem elkoņa un dziedādami uzvilka pa kāpnēm.

Tad klaidonis stāvēja lielā viesistabā starp daudziem cilvēkiem, kam mugurā bija vissavādākie apģērbi un kas bija noplīsuši kā pēdējie lupatlaši. Un tomēr viņi nebija īsti. To Robijs redzēja tūlīt.

Viņš jau gribēja griezties atpakaļ, kad viņa skats pamanīja garu galdu, kas bija piekrauts ar ēdieniem, un viņam pēkšņi ienāca prātā, ka viņš kopš rīta nekā nebija ēdis. Viņš uzmanīgi apskatījās visapkārt, bet neviens viņam nepiegrieza vērību. Viņš devās tieši pie galda un sāka ēst. Tas noteikti neizskatījās glīti, jo steigā un bailēs viņš neievēroja ne šķīvjus, ne ēdamos rīkus, bet ar saviem desmit netīrajiem pirkstiem stampāja iekšā visu, ko vien varēja sasniegt: salātus, pastētes, saldos ēdienus un zivis. Viņš kļuva sarkans no piepūles un pa laikam gandrīz aizrijās no pārmērīgi lielajiem kumosiem.

Daži pie viņa apstājās un smējās. Robijs pašlaik grauza lielu gabalu auksta cāļa. Izbijies viņš lāva kaulam krist uz paklāja un nosmulis neslaucīja taukainos pirkstus.

Tad nāca vēl vairāk cilvēku, ko smiekli bija pievilinājuši. Divdesmit, trīsdesmit . . . Robijs bikli paklanījās un pacēla savu spekaino platmali. „Mans vārds ir Berets,“ viņš sacīja. „Roberts Berets. Priecājos jūs redzēt.“ Viņš vēlreiz bezpalīdzīgi paklanījās uz visām pusēm un tani pašā laikā drudžaini meklēja spraugu cilvēku aplī, kas kļuva arvien biezāks. Taču glābiņa vairs nebija, jo arvien vairāk ļaužu plūda klāt, un beidzot visi, kas bija zālē sapulcējušies, stāvēja klaidonim apkārt.

Viņam nu ienāca prātā, ka būtu laiks izskaidroties. „Bija tā,“ viņš žēlabaini sacīja, „ka nācu te garām. Un tad tā lieta ar to dziesmu, saprotiet, Pete Vatsons, tas, ko augstā Losandželosā ietupināja uz divi nedēļām par vistu, tas šo dziesmu vienmēr pūta uz ķemmes. Patiesi, to jūs varat man ticēt . . .“ Bet laudis tikai smējās, tā ka tiem asaras bira pār vaigiem. Beidzot iznāca priekšā kāds kungs ar nevainojamu frakū mugurā un sacīja īsu uzrunu. „Dāmas un kungi,“ viņš teica, „nevar būt vairs nekādu šaubu, ka balva par oriģinālāko tērpu un īstāko masku pienākas misteram Beretam.“ Viņš paklanīdamies pagriezās pret Robiju: „Ar šo es jums nododu mūsu godājumā mājastēva mistera Krika dāvāto kausu.“

Pilnīgā apmulsumā Robijs mēģināja milzīgo, sidrabaini mirdzošo trauku iebāzt vienā no savām sadriskātajām kabatām. Šis mēģinājums izraisīja jaunu jautrības vilni.

Tikai tagad viņš visā pilnībā saprata savu stāvokli un šo laužu maldīšanos un sāka justies drošāk. Un šinī acumirklī viņš atcerējās, ka kādreiz bija laiki, kad arī viņš bija mācējis kārtīgi apieties ar nazi un dakšiņu.

Viņš paņēma šķīvi, uzlika uzkožamos un kērās pie galda rīkiem. Nē, to viņš vēl nebija aizmirsis, tas gāja lieliski. Taču laudis likās vilušies un garlaikoti. Biezais pūlis viņam apkārt kļuva retāks, un beidzot viņš palika viens.

Tagad viņš apsēdās pie galda un izklāja klēpī servjeti. Un viņš ēda lēni, ar izglītota cilvēka lēnajām kustībām. Viņš bija paēdis — taču viņš ēda vēl, un viņam likās kā dārga dāvana, ka viņš vēl nebija aizmirsis pieklājīgi ēst.

Vēlāk viņš piesēdās jaunāku kungu pulciņam un piedalījās viņu sarunās. Vai viņš pazīstot Sanfrancisko? Ak, protams. Viņš tikai nesen esot tur bijis ar savu auto. Darīšanās. Viņš strādājot banku nozarē. Jā — un Montanas banku viņš uzskatot par pilnīgi drošu.

Ar domīgām kustībām viņš smēķēja cigareti, ko viens no kungiem viņam piedāvāja, un domāja: Ak Dievs, tas taču tiesa! Es patiesi esmu kādreiz darbojies banku nozarē. Es, misters Roberts Berets, personāla nodaļas šefa labā roka. Un tagad es ēdu šo laužu priekšā ar saviem netīrajiem pirkstiem un tēloju viņiem ākstu!

No dusmām viņš varēja raudāt. Viņš piecēlās, izgāja ārā un uzmeklēja vannas istabu. Tur viņš nomazgājās, sakļakja matus un, cik tas bija iespējams, sakārtoja savu uzvalku, apsiedams arī raibo kakla saiti, ko viņam vasarā Luisvillē bija dāvājusi kāda meitene. Tagad es arī dejošu, viņš domāja. Es dejošu ar to sievieti, kurai man jāpateicas par šo savādo vakaru. Un es mēģināšu sarunu novirzīt uz būvniecību, jo no tās es kaut ko saprotu. Tad viņš atgriezās, un viņu no jauna apstulbināja tiši sadriskāto tērpu mirdzums, cilvēku pašsaprotami elegantā izturēšanās un viņu koptā valoda.

Kāds vecāks kungs viņam tuvojās un uzsita uz pleca. „Hallo, klaidoni!“ viņš klusi sacīja.

Misters Berets smaidīja. „Hallo, saules brāl!“

Viņi apsēdās kādā nišā un laicīgu noskatījās raibajā burzmā.

„Uz kurieni tad tu dosies rīt, biedri?“ jautāja pienācējs. Misters Berets ieņautrināts smaidīja un labā omā ielaidās uz šo toni.

„Uz rietumiem,“ viņš sacīja. „Uz Kaliforniju. Tā esot sasodīti treknā zeme, kā dzirdēju.“

Tad viņi atkal klusēja un smēķēja cigārus, kas stāvēja viņu priekšā uz galda.

„Labi, ka es pacēlu savas mašīnas jumtu,“ sacīja misters Berets. „Līst.“

Džentlmenis viņu uzlūkoja. Tas bija savāds, jautājošs skats, ko bija grūti panest. Robijs aplūkoja savu sadriskāto svārku un smējās par to, kā smejas par labi izdevušos joku. Tad viņš steidzīgi sāka stāstīt par saviem veikaliem. Bet tā kā stāstot viņam ienāca prātā aizvien jaunas lietas, kuras viņš bija domājis sešos lielceļa gados jau sen aizmirsis esam, viņu pārņēma liela dedzība. Tagad viņš runāja tikai sev — zināmā mērā viņš pats sev nolika atkārtojuma pārbaudījumu un izturēja to labi.

Kad Robijs bija beidzis, viņš jutās tik drošs, kā vēl nekad šinī mājā, un nu pats meklēja vecā kunga skatu. Bet tas izvairījās un rotaļājās ar smago zīmoggredzenu, ko viņš nēsāja kreisās rokas vidus pirkstā. Viņš palūkojās pa logu lietū, kas vēl joprojām lija ar nesamazinātu spara, un sacīja: „Klausietiēs, mister Beret — jeb kā jūs tur sauc. Es jums gribētu dot iespēju.“ To viņš sacīja lēni un ar savādu intonāciju. „Es jūs novēroju, kopš jūs ienācāt šinī mājā, un man ir cieša pārliecība, ka vēl nav par vēlu atpakaļ celam. Es jūs lūdzu, atstājiet šīs viesības, iekāms jūs atklāj kā īstu klaidoni. Es jums došu naudu, lai jūs varētu tikt viesnīcā. Un rīt mēs redzēsim tālāk.“

Klaidonis Robijs nepamirkšķināja ne aci. Viņš sēdēja nevīžīgi saliecies un bija misters Berets. Arī tagad, kad lielceļa skola viņam īstenībā lika saduget sevi un izlikties pazemīgam. Viņš nokratīja savam cigāram baltos pelnus un ieinteresēts noskatījās pakaļ kādam dejotāju pārim, kas pie lēnā valša skaņām slīdēja viņiem garām.

„Ko jūs sacījāt?“ viņš tad izklaidīgi jautāja.

„Dzīve ir vienu otru izsviedusi no sliedēm bez viņa vainas un dažam labam piešķirusi bagātību bez viņa nopelniem,“ sacīja džentlmenis un šķita atceramies kādu noteiktu atgadījumu, jo viņa acis bija pa puse aizvērtas, un galvu viņš bija atbalstījis pret klubkrēsla augsto atzveltni. „Es noticu jūsu vainai, tādēļ es vēlos jums palīdzēt. Man ir sakari . . .“ Viņš uzslējās un izvilka kabatas grāmatiņu. „Nemaz ! šo — te ir 0 dolaru. Jūs varēsit sev nopirkt uzvalku un visu citu, kas jums vēl nepieciešams.“

Tur pāri, lielā, zeltā ielogotā spogula priekšā stāvēja sieviete, ko Robijs bija satiecis parkā. Viņa sakārtoja matus un bija pilnīgi viena. Laimes sajūta caurstrāvoja klaidoni. Es ar viņu dejošu, — viņš domāja — un es iešu ar viņu roku rokā cauri šīm telpām un sarunāšos ar viņu par lietām, ko es pēkšņi atkal esmu atradis.

Viņš piecēlās un dusmīgi uzlūkoja džentlmeni, šo veco vīru, kas viņu gribēja izraut no neaprakstāmās laimes sajūtas. „Es jūs gluži nesaprotu,“ viņš asi sacīja. „Vai jūs ar mani jokojat, vai, varbūt, jums viņs sakāpis galvā?“ Un tad, miermīlīgāk un ar saprotošu smaidu: „Jā, jā, mana drauga Krīka vina pagrabā gan var šo to atrast. Šinī mājā es esmu jau vienai otrai labai pudelei kaklu nolauzis.“

Tad viņš viegli un cieņības pilns palocījās un gāja. Viņš bija misters Roberts Berets un gāja mierīgi un droši cauri laudīm, lai uzaicinātu kādu dāmu uz deju. Bet Antonijs Krīks, vīrs, par kuru sacīja, ka viņš savus miljonus esot izspiedis no nabagu ļaužu dzīvības sulas, nožēlojams un pazemīgs saduga sevi. Jo viņam bija jau 70 gadu, un viņam vairs nebija daudz laika atsvērt savus panākumu gadus ar labiem darbiem . . .

Nākošās dienas vakarā Robija pēdas pazuda mežos viņpus lielā Mičigana ezera. Vai viņš bija devies uz austrumiem vai rietumiem — kas to varēja pasacīt?

No vācu valodas tulkojis
Leonards Zusne

Laikmeta anekdoti

Kaimiņu suņi

Viens no jaunākajiem Vīnes anekdotiem:

Pie Ungārijas un Austrijas robežām sastopas divi suņi. Treknais Ungārijas suns sirsnīgi lūdzas noliesējušo austriešu kolēģu — lai taču ļaujot šim pāriet robežu.

„Vai tu esi traks?“ brīnās austrietis. „Kāpēc tad tu, trekns un laimīgs būdams, gribi nākt ar mani dalīties manā bada kumosā?“

Ungāru suns atbild: „Vēl reizi, tikai vienu reizīti vēl, man gribētos ierieties.“

„Newsweek“

Karstais Berlīnes bruģis

Berlīnes jaunuzbūves izstādē sarunājas divi berlīnieši:

„Apkurināmas ielas viņi plāno? Tā taču ir ūtopija!“

„Nu, nesakiet vis; vai jūs nejūtat, ka jau tagad Berlīnē kļuvis gandrīz par karstu?“

„Sie“

Sadarbība

Ja četru lielvalstu konferencē viena no tām iesniedz kādu priekšlikumu, tad rezultāts ir apmēram šāds:

Ja lietu ierosina amerikāņi, angli tūdaļ piekrīt, krievi noraida, franči atturas no balsošanas.

Ja kaut ko ierosina angli, tad amerikāņi iesniedz dažus sīkus papildinājumus, pēc tam piekrīt, franči nogaida, bet tieši nenostājas pret priekšlikumu, krievi . . . (sk. augšā!).

Ja ierosinājums nāk no krieviem, tad amerikāņi to ar sīku motīvāciju un argumentāciju noraida, angli apsēlās lietu rūpīgi pārbaudīt (un vēlāk tomēr noraida), bet franči piedāvājas par starpniekiem vai arī paliek neitrāli.

Ja kaut ko ierosina franči, angli paskaidro, ka jautājumā ir ieinteresēti, amerikāņi deklarē, ka gatavi tālākām sarunām, bet krievu pārstāvis lūdz laiku, jo viņam vēl jāsazinās ar Kremli.

„Das Wespennest“

Šis un tas par šo un to

BAVĀRIJAS UN AUSTRIJAS pierobežā robežpolicijas posteņi, amerikānu, vācu un austriešu ierēdņiem klāt esot, salaulāja austriešu pārmijnieku no Gollingas ar viņa līgavu — bavārieti no Freilasingas, jo nevienam no abiem nebija atļaujas pāriet robežu. Pēc laulībām abi atkal šķīrās.

VISILĢĀKO MŪŽU, pēc kādas apdrošināšanas sabiedrības ziņām, sasniedzot makšķernieki, lauksaimnieki un lauku mācītāji. Precēti vīrieši dzīvojot caurmērā ilgāk par vecpuišiem, bet ar sievietēm esot otrādi. Visumā sievietes sasniedzot lielāku vecumu nekā vīrieši.

BLAKŠU SKAITĪŠANU maijā un jūnijā izdarīs Berlīnes higiēnas institūta zooloģiskās laboratorijas, lai iegūtu materiālus blakšu apkarošanas programmas izstrādāšanai. Šādu statistiku līdz šim vēl nav vākusi neviena pilsēta.

SKAITLIS 13, ko parasti uzskata par nelaimīgu, Richardam Vagneram, turpretim, bijis ļoti „laimīgs“. Viņš dzimis 1813. g., uzrakstījis 13 operu, 13. aprīlī nobeidza komponēt „Tanheizeru“ un 13. martā to pirmo reizi uzveda. Vagnera vārds vāciski rakstās ar 13 burtiem, un arī viņa nāves dienas datums ir 13. — ASV pašā sākumā sastāvēja tikai no 13 štatiem, un karogam sākumā bija 13 svītru un 13 zvaigžņu. rt

TIKAI 64% skolas vecuma vācu bērnu tagad esot pietiekami attīstīti un atbilstot prasībām, kādas pildāmas, lai veiktu sekmīgi darbu skolā. — izteicies kāds Heidelbergas skolotāju institūta docents. „Otrgadnieku“ skaits skolās, salīdzinot ar normāliem laikiem, esot trīskāršojies. Šo parādību cēlonis esot nepietiekamais uzturs. ab

ANGĻU JOSLĀ gadā var sadalīt uz 77 vīriešiem vienu uzvalku, uz 48 sievietēm vienu tērpu, uz 12 vīriešiem vienu virskreklu un uz 44 sievietēm vienu dienas kreklu.

102 GADUS VECA vācu bēgle Švābijā saņēma zīdaina pārtikas kartīti, jo sadales iestādes veconītes dzimšanas gadu bija pārrakstījušas no 1846 par 1946, uzskatīdamas pirmo skaitli par vienkāršu kļūdu.

8 GADUS VECĀ pianiste Toruma Trigvasone desmit dienu ilgā koncertturnejā pa savu dzimteni Islandi nopelnīja 1000 mārciņu un ievērojami palīdz uzturēt visu savu ģimeni. Pastāvīgi šis brīnumbērns dzīvo Londonā, bet Anglijas bērnu darba aizsardzības likumu dēļ nedrīkst rīkot publiskus koncertus.

UZ ČETRPADSMIT TRONIEM pretendē 26 gadus vecais princis Laskariss, kas apgalvo, ka varot izsekot saviem senču radu rakstiem līdz pat 1500. g. pirms Kristus. Viņš uzturot prasības pēc „Vidējo austrumu un Balkānu keizarvalsts“ troņa. Šis „simts kandu pēcnācējs apgalvo, ka esot likumīgais Turcijas, Bulgārijas, Jeruzalemes, Kipras, Armēnijas un Britanijas troņa mantinieks, bez tam pretendē vēl uz Slovenijas, Serbijas, Kroatijas, Rumānijas, Bosnijas, Dalmācijas, Albānijas un „Dardanijas“ (Dardaneļu apgabala) troņiem. Vismaz Turcijā prinča Laskarisa prasības ņem pa nopietnam, un viņam tādēļ dažreiz iebraukšana.

Krustvārdu mīkla

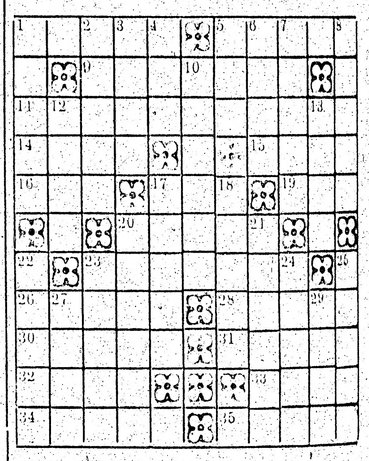

Līmeniski: 1. Bīstama vieta upē. 5. Darba rīks. 9. Sakārtot rakstus. 11. Uzvedumi. 14. Radiniece. 15. Gala vārds. 16. Dzīvnieks. 17. Vietnieka vārds. 19. Sporta piederums (svešvārds). 20. Raibs. 23. Dārzeņi. 26. Anglijas novads. 28. Vienīgi. 30. Kermeņa sastāvdaļa. 31. Vīrieša vārds. 32. Teicama. 33. Sievietes vārds. 34. Viens no trim muskotieriem. 35. Pīpina pievārds.

Stateniski: 1. Pussala Krievijā. 2. Eskulaps. 3. Insekts. 4. Slimība. 5. Upe Latvijā. 6. Mākslas paveids. 7. Senēģiptiešu dievs. 8. Augs. 10. Krāsa. 12. Dzīvības apstāšanās. 13. Pilsēta Arabijā. 17. Sprūdi. 18. Pagasts Vidzemē. 20. Devīzes. 21. Meža ceļi. 22. Jeanala. 23. Jet nepareizi. 24. Svētbilde. 25. Gulamvieta. 27. Atrodaties. 29. Kalni Dienvidamerikā.

IEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Ačkups. 2. Odze. 9. Akūta. 10. Davosa. 12. Aile. 13. Animāls. 14. Aka. 15. Vara 17. Vilna. 19. Dosas. 20. Osas. 21. Arī. 22. Plāceņi. 25. Alva. 27. Ezelis. 28. Ārija. 29. Ikas. 30. Astoņi. — **Stateniski:** 1. Aida. 2. Kivi. 3. Pasaka. 4. Skāla. 5. Ota. 6. Dallas. 7. Esejas. 8. Jancis. 11. Omaņs. 15. Veica. 16. Raimis. 17. Volāni. 18. Lauvas. 19. Drazas. 21. Aleja. 23. Elko. 24. Iss. 26. Ārs.

SVEŠVĀRDU UZDEVUMA ATRISINĀJUMS

1. zinātne par pukēm. 2. pārvēja. 3. par slepenām rakstu zīmēm. 4. par kalniem. 5. sirds darbības attēlošana uz ekrāna vai papīra.

1. zinātne par aizvēsturiskiem dzīvniekiem. 2. par Kinu. 3. par vesela peldēm. 4. desmit bausi. 5. pseidozinātne par cilvēka galvas kausa formām.

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorization Number UNDF 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabács, DP Camp Kleinkötz near Günzburg. Printer: „Schwäb. Volksblatt“ Günzbg./D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published twice weekly.

Angļi u
ar lidmašīn
pa
Transjordani
grib g

KĀPĒC ŽIDI G

Kaut arī ziņas, ka Tran Palestīnas žīdiem, atsauktas asinājas, žīdi turpina uzbru punktiem un pie Jafas sāk pācijas karaspēku. Visas a pulcējas stipri arabu valst

Ceturtdien radio ziņoja, Jorkā iepriekšējā naktī vien pamiera noslēgšanu un no tinu. Speciālā telegrammā šaudīšanu ar artilleriju. AS nieku Hildringu par speciā tam izteicis cerības uz kon York Times“ ziņām, ASV es kas paredz status quo sagla izlemšanas atlikšanu līdz d arabiem vajadzētu atstāt kon faktiski jau kontroles vara laikam vajadzētu normēt uz

Anglijas ārlietu ministrs B trešdien apakšnamā atbildēja dziem jautājumiem par stāvok lestīnā un paskaidroja, ka An valdība, par spīti dažādām ba un laikrakstu ziņojumiem, nav iepriekšējos nodomus grozījusi beigs mandātu Palestīnā 15. un izvāks visu karaspēku līdz gustam. Viņš izteicās, ka UN tūlīt vajadzētu vienoties par zorisku Palestīnas pārvaldīšan novērstu lieku asins izliešanu. nigi tad, ja žīdi un arabi vie miera ceļā, Anglija eventuāli ar mieru turpināt izpildīt pie mus Palestīnā. Ar vienošanās ju tomēr vairs nerēķinājas. Bevins noteikti atsauca arī ziņ ASV valdība būtu ievadījusi nas ar Anglijas valdību par k karaspēka uzturēšanu Palestīn

Kauju darbības centrā Pale izvirzījusies arabu osta Jafa, k otra lielākā pēc Haifas, ko žīd ņēma pagājušās nedēļas beigās. pirms Jafai uzbruka žīdu „ Zwai Leumi“, kas jau svētdien apšaudīt ostu ar mīnu metējiem svētdienas vakarā žīdiem bija vies ielauzties dažās priekšpil Haganah naktī uz pirmdienu. radio raidījumā paskaidroja, ka gun Zwai Leumi“ rīkojusies n ciplinēti un uzbrukums Jafai n neesot plānots. Par spīti tam j dien uzbrukums turpinājās vēl sākos apmēros. Kamēr Haganah kl uzbruka Akras pilsētai, Zwai Leumi turpināja lauzties jāk Jafā. Arabi stingri turējā vās pozīcijās un vairākkārt p ja pretuzbrukumos. Nemitīgas meŗeju uguns aizsegā žīdi laida bā arī tankus. Arabu legiona britu okupācijas karaspēka vie tad pamazām sāka atkāpties.

Beidzot angļu okupācijas k spēks paziņoja žīdiem ultim prasību uzbrukumu Jafai pārtr To ņemvērodams, un trešdien pie notika pirmā lielākā kauja žīdiem un angļiem. Līdz četur nas rītam vēl nebija noteiktu par kaujas iznākumu, lai gan dienas vakarā ziņoja, ka žīdi jo

35 un 45 dolar
mēnesī par
mājsaimniecība
darbu Kanādā

Kanādas Albertas provinces l saimniecības darba spēka kom Edmontonā, pārrunājot DP iesa ar mājsaimniecības darbā šai vincē, atzinusi, ka provincē iec trūkst DP rūpīgi pārbaudāmi. uzrādāta plāna vīriešiem, ko darbinās Albertas farmās par saimniecības palīgiem, maksās dolārus mēnesī, bet sievietēm 35 lari. Visos gadījumos kā farme tā nodarbināmam būs jāapņe uzņemt līgumu spēkā uz vienu g ziņo „Edmonton Journal“.